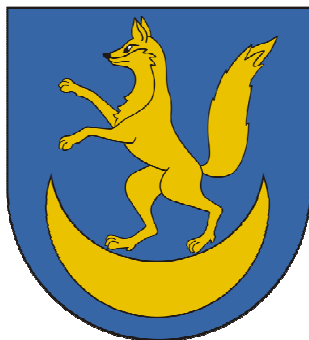

PRACOWNIA URBANISTYCZNO - ARCHITEKTONICZNA

ALICJA ŚLUSARCZYK

UL. ROSPONTOWA 17/55

32 - 500 CHRZANÓW

GMINA LISIA GÓRA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

**ZAŁĄCZNIK NR 6
DO UCHWAŁY NR XVI/207/2013
RADY GMINY LISIA GÓRA
Z DNIA 7 LUTEGO 2013 ROKU**

WYKONAWCA STUDIUM:**PRACOWNIA URBANISTYCZNO - ARCHITEKTONICZNA**

ALICJA ŚLUSARCZYK

ul. Rospontowa 17/55

32 - 500 Chrzanów

Zespół autorski:mgr inż. arch. **Bartłomiej Stawarz** - Główny projektant

Członek Południowej Okręgowej Izby Urbanistów w Katowicach nr KT-434

mgr. inż arch. **Bogdan Ślusarczyk** - Współpraca autorska

Członek Południowej Okręgowej Izby Urbanistów w Katowicach nr KT-111

mgr **Alicja Ślusarczyk** - Współpraca autorska, zagadnienia programowemgr **Dorota Bakun** - Współpraca autorska, środowiskomgr inż. arch. **Andrzej Starykiewicz** – Współpraca autorska, przestrzeń

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	5
2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE	6
2.1 Demografia	6
2.2 Rynek pracy	11
2.3 Funkcje gospodarcze gminy	12
2.4 Podstawowe obszary i cele strategiczne w rolnictwie jako najważniejszej funkcji gospodarczej gminy	13
2.5 Kierunki aktywizacji gospodarczej	15
2.6 Infrastruktura społeczna – standardy jakości życia	17
3. CELE ROZWOJU GMINY	19
3.1 Główny cel rozwoju przestrzennego gminy.....	19
3.2 Cele strategiczne	20
4. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ I ZASADY ROZWOJU	24
4.1 Ochrona środowiska przyrodniczego.....	25
4.2 Ochrony dóbr kultury oraz kształtowanie krajobrazu kulturowego.....	28
4.3 Rolnictwo	29
4.4 Leśnictwo	32
4.5 Turystyka	33
4.6 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	34
4.6.1 Tereny zabudowy mieszkaniowej – MN	35
4.6.2 Tereny zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy usługowo-produkcyjnej – MP	35
4.6.3 Tereny zabudowy usługowo - produkcyjnej – U/P	36
4.6.4 Tereny sportu i rekreacji – US.....	37
4.6.5 Tereny powierzchniowej eksploatacji kruszyw – PE oraz PE.1.....	37
4.6.6 Tereny parków – ZP	38
4.6.7 Tereny cmentarzy – ZC.....	38
4.6.8 Tereny lasów i zalesień – ZL.....	39
4.6.9 Tereny trwałych użytków zielonych – RZ.....	39
4.6.10 Tereny rolnicze – R.....	40
4.6.11 Tereny wód powierzchniowych śródlądowych – WS	40
4.6.12 Tereny infrastruktury technicznej – K, G, W	41
4.6.13 Tereny dróg publicznych – KA, KGP, KG, KZ, KL	41
4.6.14 Tereny kolei - KK	42

4.6.15 Tereny zamknięte	42
5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI.....	42
5.1 Główne problemy i cele polityki komunikacyjnej	42
5.2 Zasady przekształceń układu komunikacyjnego	43
6. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	45
6.1 Gospodarka wodna	45
6.2 Gospodarka ściekowa	47
6.3 Gospodarka odpadami	49
6.4 Elektroenergetyka	49
6.5 Gazownictwo	50
6.6 Telekomunikacja	51
7. POLITYKA W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA LOKALNYCH I PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	51
8. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	54
8.1 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	54
8.2 Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	54
8.3 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące i w trakcie opracowania.....	55
9. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	55
10. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ.....	57

1. WPROWADZENIE

Opracowanie stanowi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy po podjęciu przez Radę Gminy Lisia Góra uchwały Nr V/83/2007 z dnia 21 marca 2007 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lisia Góra w granicach administracyjnych gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wprowadza szereg zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz dostosowuje opracowanie do obowiązujących standardów prawnych.

Część II studium zatytułowana „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, opracowano na podstawie rozpoznania uwarunkowań wynikających ze stanu istniejącego i możliwości rozwoju gminy oraz oparto o wnioski i uwagi wnoszone w trakcie szeregu spotkań konsultacyjnych z władzami samorządowymi, wskazanymi instytucjami oraz mieszkańcami – na etapie wyłożenia projektu studium do publicznego wglądu oraz debaty nad przyjętymi w projekcie studium ustaleniami. Podstawy rozwoju gminy prezentowano Wójtowi Gminy z udziałem członków Rady Gminy i Sołtysów.

Wnioski i postulaty z powyższych spotkań zawarte zostały w końcowym opracowaniu studium.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

2.1 Demografia

Procesy demograficzne należą do najważniejszych uwarunkowań przyszłego rozwoju gminy (oprócz niezmiernie ważnych procesów gospodarczych, polityki finansowo-gospodarczej na szczeblu państwa, regionu, powiatu, gminy - dotyczy szczególnie polityki w zakresie budżetu gminy, infrastruktury o charakterze publicznym polityki rolnej).

W prognozowaniu rozwoju demograficznego brano pod uwagę występujące wieloletnie uwarunkowania i trendy rozwojowe, tj.:

- malejące tempo przyrostu naturalnego - dynamika jeszcze dodatnia, ale tempo spadku na poziomie lat 1997 / 2007 wynosiło - 24,5%. Dynamika nie jest jednak tak gwałtowna jak na terenie całego woj. małopolskiego czy powiatu ziemskiego tarnowskiego,
- zmiany w strukturze wieku ludności, tj. stopniowe zmniejszanie się liczby dzieci, szczególnie młodych (0-6 lat), okresowa stabilizacja liczby młodzieży, niewielki wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym (wynik wyżu demograficznego w latach 1979-1983), dynamiczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (postępujący proces ogólnego starzenia się społeczności gminy),
- przewidywane ustabilizowanie się zasobów siły roboczej (ludność w wieku produkcyjnym 18-60 lat K, 18-65 lat M),
- wahające się saldo migracji stałej od minimalnie ujemnego do dodatniego (średnio +35 - +10 osób rocznie),
- stopniowo malejący poziom bezrobocia oficjalnego i bezrobocia ukrytego.

W symulacji prognozy demograficznej dla Gminy Lisia Góra starano się uwzględnić: dotychczasowe trendy rozwoju demograficznego, przyszłe (przewidywane) trendy w rozwoju gospodarczym gminy, uwarunkowania zewnętrzne wynikające z poziomu rozwoju regionu, gmin sąsiednich oraz głównych ośrodków o znaczeniu - regionalnym, tj. Tarnowa oraz ogólnopolskim i międzynarodowym, tj. Krakowa.

Prognoza demograficzna ujęta została zasadniczo w dwóch wariantach z możliwością zaistnienia bardzo radykalnego wariantu trzeciego:

WARIANT I - "optymistyczny" (pod względem gospodarczo-demograficznym)

Założenia:

- zahamowanie spadku przyrostu naturalnego przynajmniej do poziomu 2,5-3,5 ‰
  - obecnie 4,0 ‰
  - woj. małopolskiego 1,4 ‰
  - powiat ziemski tarnowski 1,9 ‰

powiat grodzki tarnowski -1,3 ‰

2015 r. – 3,5‰ - 3,7‰

2020 r. – 3,3‰ - 3,5‰

2025 r. – 3,1‰ - 3,3‰

Będzie to wskaźnik zawsze wyższy niż w regionie, jak również wyższy niż dla subregionu tarnowskiego (przeciętnie na poziomie średniego wskaźnika dla obszarów wiejskich, a w przypadku uwzględnienia miast, szczególnie Tarnowa będzie to wskaźnik stosunkowo wysoki).

- przynajmniej spowolnienie (docelowo zahamowanie) niekorzystnych demograficznie trendów w kształtowaniu struktury wieku ludności - zmniejszenie procesu starzenia,
- coraz większe możliwości emigracji ludności poza teren gminy z uwagi na sprzyjające tendencje w rozwoju gospodarczym Krakowa, Tarnowa; pobliskich ośrodków przemysłowych i usługowych - Brzesko, Dąbrowa Tarnowska, Dębica,
- powolnie postępujące procesy restrukturyzacyjne, zwłaszcza w rolnictwie oraz ekspansywna polityka tak władz gminy jak i władz regionalnych.

W związku z powyższym, tj. uwzględniając dotychczasowe trendy rozwojowe z możliwością zewnętrznego (początkowo niewielkiego) napływu osiedleńczego ludności spoza gminy (gmina jako tzw. „sypialnia” dla Tarnowa), rozwój demograficzny tego obszaru może kształtować się na poziomie:

Lp.	Miejscowość	Stan obecny	Stan prognozowany	Poziom przyrostu
1.	Lisia Góra	3102	3532	430
2.	Breń	778	808	30
3.	Brzozówka	976	1156	180
4.	Kobierzyn	594	624	30
5.	Łukowa	1216	1276	60
6.	Nowa Jastrzębka	1160	1220	60
7.	Nowe Żukowice	976	1076	100
8.	Pawężów	820	900	80
9.	Stare Żukowice	1881	1971	90
10.	Śmigno	806	886	80
11.	Zaczarnie	1839	2079	240
	Gmina ogółem	14 148	15 528	1 380

Należy przyjąć, że wg tego wariantu (rekomendowanego przez zespół autorski Studium i najbardziej prawdopodobnego) liczba ludności Gminy Lisia Góra ulegnie nieznacznemu zwiększeniu, tj. o ok.

1380 osób (10,8%). Największy poziom wzrostu liczby ludności może nastąpić w ośrodku gminnym Lisia Góra (ok. 15%), Zaczarnie (14,3%), Brzozówka (22,4%). Nowe Żukowice (11,1%).

W pozostałych miejscowościach należy liczyć się z umiarkowanym (w liczbach bezwzględnych) wzrostem liczby ludności lub utrzymaniem dotychczasowego poziomu.

WARIANT II - "intensywnego rozwoju strefy podmiejskiej"

Założenia:

- wzrost tempa przyrostu naturalnego do poziomu ok. 5,0 - 4,8 ‰,
- podtrzymanie ogólnych dotychczasowych trendów w strukturze wiekowej ludności ze zmniejszającym się udziałem dzieci i młodzieży, względną stabilizacją w grupie ludności w wieku produkcyjnym,
- umiarkowane wskaźniki emigracji poza teren gminy ludzi młodych, w wieku mobilnym tak w najbliższe otoczenie (Tarnów, Dąbrowa Tarnowska, Brzesko, Bochnia, Kraków, Śląsk), ale również za granicę (nieopłacalność, trudności zawodowe, trudności językowe). Pod względem mieszkaniowym i miejsc pracy - szansą może być otwarty rynek pracy Unii Europejskiej,
- wolno postępujące procesy restrukturyzacyjne, zwłaszcza w rolnictwie oraz umiarkowana polityka gospodarcza powiatu, regionu, państwa,
- ekspansywna polityka gminy w zakresie promocji i oferowania dogodnych warunków dla inwestorów spoza gminy (tereny, preferencje podatkowe, uzbrojenie w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, konsekwentne prowadzenie polityki w sporządzaniu miejscowych),
- wykorzystanie przestrzennej oferty zawartej w "Studium" przełożonej na miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego - możliwość sprawnego przeprowadzenia inwestycji mieszkaniowych, zwłaszcza dla "osiedleńców" spoza gminy, głównie z Tarnowa.

W związku z powyższym liczba ludności wg tego wariantu może się kształtować na poziomie:

Lp.	Miejscowość	Stan obecny	Stan prognozowany	Poziom przyrostu
1.	Lisia Góra	3102	3902	800
2.	Breń	778	828	50
3.	Brzozówka	976	1476	500
4.	Kobierzyn	594	534	40
5.	Łukowa	1216	1316	100
6.	Nowa Jastrzębka	1160	1240	80
7.	Nowe Żukowice	976	1126	150
8.	Pawężów	820	1020	200
9.	Stare Żukowice	1881	2211	330

10.	Śmigno	806	956	150
11.	Zaczarnie	1839	2239	400
	Gmina ogółem	14 148	16 848	2 800

Przyjmuje się, że wg tego wariantu liczba ludności gminy może wzrosnąć o ok. 21-23%. Jest to jednak uzależnione od spełnienia założeń zawartych na początku punktu, a przede wszystkim napływu ludności zewnętrznej. Największy przyrost liczby ludności powinien nastąpić we wsi Lisia Góra jako ośrodkiem obsługi o charakterze gminnym, oraz wsi Brzozówka i Pawężów (bliskie sąsiedztwo Tarnowa, inwestycje gospodarcze - pozarolnicze), a także we wsiach: Stare Żukowice, Zaczarnie.

WARIANT III - "radykalny, ekonomiczny" - najbardziej powiązany z restrukturyzacją gospodarki i pełnym dostosowaniem do możliwości rozwoju gospodarczego gminy.

Założenia:

- nadal malejący przyrost naturalny, ale w tempie już nie tak gwałtownym jak spadki z końca lat 80. i 90. Szacunkowy poziom przyrostu naturalnego to ok. 3,5‰ w roku 2015, do ok. - 0,2‰ w roku 2020 i -0,5‰ w roku 2025.

Następnie należy spodziewać się stabilizacji przyrostu naturalnego na poziomie -0,5‰, -0,2‰ rocznie, ale w stosunku do rodowitych mieszkańców gminy bez uwzględnienia ludności napływowej z reguły młodej i w wieku rozwojowym,

- przyspieszenie procesu ogólnego starzenia się ludności w wyniku zmniejszania się udziału młodej generacji, częściowej emigracji ludności w wieku produkcyjnym, a szczególnie mobilnym (25-40 lat), braku wyboru nowych możliwości życia dla ludzi w wieku niemobilnym i starszych (kwestia przywiązania do miejsca zamieszkania),

- postępujący (gwałtownie) proces restrukturyzacji rolnictwa, ale na poziomie dostosowanym do warunków tzw. "rolnictwa małopolskiego", charakteryzującego się najbardziej w kraju wadliwą strukturą agrarną i dominującym "przywiązaniem do ziemi" torpedującym pośrednio intensyfikację obrotu ziemią, formą dzierżawy i innymi formami komasacji środków produkcji,

- częściowe ożywienie gospodarcze w regionie, strefie metropolitalnej Krakowa, ale również w subregionach wschodnich woj. małopolskiego - Tarnów, Dąbrowa Tarnowska, Brzesko, Bochnia.

Liczba ludności wg tego wariantu kształtować się może następująco:

Lp.	Miejscowość	Stan obecny	Stan prognozowany	Poziom przyrostu
1.	Lisia Góra	3102	3202	100
2.	Breń	778	778	0

3.	Brzozówka	976	956	80
4.	Kobierzyn	594	574	-20
5.	Łukowa	1216	1206	-10
6.	Nowa Jastrząbka	1160	1160	0
7.	Nowe Żukowice	976	956	-20
8.	Pawężów	820	850	30
9.	Stare Żukowice	1881	1881	0
10.	Śmigno	806	806	0
11.	Zaczarnie	1839	1869	30
	Gmina ogółem	14 148	14 238	190

Z uwagi na nieprzewidywalne trendy rozwoju gospodarczego kraju oraz przekształcenia związane z "przymusem" ekonomicznym, procesami integracyjnymi z Europą Zachodnią, zwiększaniem się możliwości zatrudnienia i zamieszkania poza granicą oraz wzrostem przeciętnego poziomu wykształcenia, poziomu opieki dla ludzi starszych wariant ten z punktu widzenia przyszłości gospodarczej gminy byłby bardzo pożądany - ale czy realny ?

Przemawiają za nim:

- istniejące trendy demograficzne wykazujące przyspieszone tempo starzenia się ludności - konieczność głębokiej restrukturyzacji rolnictwa, tj. np. komasacji gruntów i zwiększenia powierzchni arealu gospodarstw rolnych, a także zmiany form gospodarowania,
- konieczność zapewnienia większości gospodarstw rolnych odpowiedniego parytetu dochodów dających szansę na rozwój techniczny i biologiczny,
- konieczność wysokiej, pozarolniczej aktywizacji gospodarczej gminy, duża możliwość zdobycia mieszkania na terenie gminy, ale również w ośrodkach miejskich - Tarnów, Dąbrowa Tarnowska, Żabno, Dębica, Brzesko jak również w dalszych ośrodkach.

Struktura wieku niezależnie od wariantu rozwoju demograficznego charakteryzować się będzie tendencjami do zmniejszania się populacji młodej (dzieci i młodzieży) i zwiększania populacji starszej.

Przewidywana struktura wieku w okresie perspektywicznym powinna kształtować się następująco (szacunki) w %:

	obecnie	2015 r.	2025 r.
wiek przedprodukcyjny	25,2	29,5	27,3
wiek produkcyjny	61,6	54,0	53,0
wiek poprodukcyjny	13,2	16,5	19,7

W przypadku rozwoju gminy wg wariantu III liczba ludności w wieku poprodukcyjnym może wzrosnąć do poziomu 21,0 - 22,5%.

W przypadku intensywnego rozwoju gospodarczego gminy udział (w strukturze wiekowej ludności) dzieci i młodzieży może kształtować się na poziomie 28-30%, a ludności w wieku produkcyjnym na poziomie 16-18%.

Dodatknie, choć niewielkie saldo migracji będzie ulegać zmianom w zależności od trendów rozwoju demograficznego:

- *in plus* - w przypadku utrzymującej się tendencji do stabilizacji ilości miejsc pracy poza gminą (np. w Tarnowie), małym szansom finansowym na uzyskanie własnego mieszkania przez młode rodziny, wzrost szans na rozwój ilościowy miejsc pracy na terenie gminy (w tym oferty przestrzenne dla budownictwa gospodarczego i mieszkaniowego),
- *in minus* - w przypadku odwrotnych jak wyżej tendencji, a zwłaszcza otwarcia się "zewnętrznych" ofert gospodarczych i mieszkaniowych.

Wg II wariantu rozwoju demograficznego i aktywnego rozwoju gospodarczego saldo migracji (rocznej) może kształtować się na poziomie 60-80 osób.

Wg III wariantu rozwoju demograficznego saldo migracji stałej będzie kształtować się na poziomie ujemnym -30 - 60 osób.

2.2 Rynek pracy

Prognoza struktury wieku ludności gm. Lisia Góra wykazuje, że w wieku produkcyjnym w okresie perspektywicznym będzie:

- w wariancie maksymalnym ok. 8 500 osób
- w wariancie minimalnym ok. 7 800 osób.

Zatrudnienie kształtować się powinno na poziomie 80-85% ogółu ludności w wieku produkcyjnym, tj. 6 800 - 6 200 osób.

Przyjmując, że ilość użytków rolnych ulegnie zmniejszeniu w granicach 10-15% oraz fakt, iż konieczność ekonomiczna restrukturyzacji rolnictwa zbliżyć się będzie do norm europejskich, niezależnie od faktu przynależności do Unii Europejskiej poziom uzasadnionego zatrudnienia w rolnictwie winien kształtować się na poziomie:

1 900 osób w 2015 r.

1 600 osób w 2020 r.

1 300 osób w 2025 r.

Należy sądzić, że zatrudnienie w sektorze publicznym kształtować się będzie na obecnym poziomie, tj. ok. 700 osób z ewentualną niewielką możliwością wzrostu do poziomu 800 osób.

Prognozuje się spadek stopy bezrobocia z obecnych ok. 12% (wynik recesji z przełomu lat 2008/09) do poziomu ok. 8% do roku 2015.

Pozostaje nierozwiązaną kwestią sprawa tzw. bezrobocia ukrytego (głównie agrarnego) z uwagi na niemożliwość oficjalnego rejestrowania się jako "bezrobotny" właścicieli gospodarstw rolnych.

W zależności od rozwoju gospodarczego, głównie miasta Tamowa (duża liczba dojeżdżających do pracy) w perspektywie potrzeba tworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem na terenie gminy kształtować się będzie na poziomie 600-800.

Jest to bardzo ważne, jeśli nie najważniejsze wyzwanie w zakresie polityki rozwoju gminy. Należy tu uwzględnić przestrzenną politykę rolną (w dużej mierze zależną od trendów ogólnokrajowych), politykę legislacyjno-finansową sprzyjającą rozwojowi inwestycji gospodarczych tak w skali znaczących przedsiębiorstw, ale przede wszystkim drobnej działalności gospodarczej o charakterze rodzinnym w połączeniu z gospodarką rolną (głównie samozaopatrzeniową).

W "Studium" wykazano możliwości lokalizacyjne w zakresie pozarolniczej działalności gospodarczej, wytwórczej i usługowej i wyznaczono obszary dla tej działalności we wsiach: Brzozówka ok. 180 ha, Lisia Góra ok. 30 ha, Łukowa ok. 40 ha, Nowe Żukowice i Stare Żukowice ok. 25 ha. Ponadto istnieją możliwości powstawania firm (w tym firm rodzinnych) w ramach wyznaczonych obszarów zabudowy „MN” i „U/P” tak w formie usług, jak i drobnego rzemiosła i wytwórczości nieuciążliwej dla otoczenia oraz agroturystyki.

Szacuje się, że 1 ha terenu przeznaczonego pod funkcję usługowo-wytwórczą (przy założeniu pełnego wykorzystania) może generować nowe miejsca pracy na poziomie:

- 15-25 osób, w przypadku inwestycji o charakterze ekstensywnym typu magazyny, składy, bazy, parkingi, hurtownie itp.,
- 80-200 osób, w przypadku inwestycji o charakterze intensywnym, tj. zakładów wytwórczych o różnorodnym profilu, usług turystycznych i poza turystycznych np. handlu i gastronomii.

Istotnym zadaniem polityki samorządowej będzie ochrona wyznaczonych obszarów produkcyjno-usługowych przed zajęciem ich w całości lub w znacznej części dla funkcji mieszkaniowej. Jednym z instrumentów działania w tym zakresie może być opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla tych obszarów.

Zawarte w "Studium" propozycje terenowe dla funkcji wytwórczych w sferze pozarolniczej przy odpowiednim ich zainwestowaniu są wystarczające dla realizacji celu – tworzenia nowych miejsc pracy.

2.3 Funkcje gospodarcze gminy

Głównymi funkcjami gospodarczymi gminy Lisia Góra pozostaną nadal:

- funkcja rolnicza z uwzględnieniem poważnej restrukturyzacji w perspektywie 15-20 lat oraz z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska, tras komunikacyjnych, zainwestowania mieszkaniowego i gospodarczego,

- funkcja obsługi mieszkańców w zakresie infrastruktury społecznej (w tym publicznej) na poziomie gminnym we wsi Lisia Góra, a na poziomie podstawowym w pozostałych miejscowościach ze wskazaniem Żukowic Nowych jako ośrodka o charakterze podstawowym o podwyższonym poziomie,
- funkcja mieszkalnictwa z uwagi na zajętość terenów, zobowiązań (zakresu zadań) finansowych budżetu gminy związanych z realizacją infrastruktury technicznej i gospodarką komunalną, ale również poziomem wpływów (dochodów) do budżetu gminy,
- funkcja przemysłowo-wytwórcza (produkcyjno-usługowa) związana z proponowanymi w "Studium" terenami dla niej przeznaczonymi oraz koniecznością tworzenia pozarolniczych miejsc pracy,
- rekreacja i turystyka rozwijająca się w oparciu o niewielkie co prawda kompleksy leśne w północno-wschodniej części gminy, rzeki Czarna, Jabłoniec, otwarte przestrzenie pól wsi Zaczarnie, Lisia Góra, Stare Żukowice.

Za uzasadnione wydaje się wspieranie (promocja) rozwoju agroturystyki, ale rozumianej nie tylko jako "pobyt na wsi", ale jako "życie" w gospodarstwie rolnym z uczestnictwem we wszelkiego rodzaju zajęciach domowników jak np. prace polowe, prace w ogrodzie, doglądanie zwierząt, prace domowe o tradycyjnym znaczeniu typu tkactwo, hafciarstwo, przetwórstwo płodów lasu i ogrodu, wypiek chleba, wyrób masła, sera, rękodzielnictwo w drewnie, glinie z wykorzystaniem miejscowego surowca.

Przeważać będzie jednak turystyka i rekreacja typu tranzytowego i tzw. "odwiedziny u rodziny". Polecany jest kierunek: turystyka rowerowa, hippika, myślistwo.

System obsługi mieszkańców gminy pozostanie bez zmian. Wieś Lisia Góra pełnić będzie jak dotychczas funkcję ośrodka gminnego. W każdej wsi wykształcone są rejony, gdzie koncentrują się usługi o charakterze podstawowym.

Ze względów przestrzennych (wiążących się z potrzebą lepszej obsługi mieszkańców wschodniej części gminy) wskazane jest rozwinięcie ośrodka w Żukowicach Nowych jako wspomagającego ośrodek w Lisiej Górze.

Ośrodkiem obsługi w zakresie usług wyższego poziomu jest i pozostanie nadal miasto Tarnów i częściowo Dąbrowa Tarnowska.

2.4 Podstawowe obszary i cele strategiczne w rolnictwie jako najważniejszej funkcji gospodarczej gminy

Przebudowa struktury agrarnej ze szczególnym uwzględnieniem najlepszych kompleksów gleb (w "Studium" oznaczone jako tereny "R" cechujące się najwyższą w skali gminy wartością gruntów rolnych).

Cel - poprawa opłacalności pracy rolniczej i podniesienie standardu życia rodzin chłopskich poprzez zwiększony rozmiar produkcji przypadający na 1 zatrudnionego w gospodarstwie.

Nadrzędny cel strategiczny może być osiągnięty jedynie pod warunkiem wzrostu średniej powierzchni użytków rolnych w przeliczeniu na 1 zatrudnionego do 3,8 - 4,5 ha (pożądana wielkość to 8-10 ha).

Ograniczenie degradacji przestrzeni rolniczej - walka z zanieczyszczeniem gleb oraz erozją.

Cel - zatrzymanie postępującego procesu degradacji gleb oraz poprawienie ich urodzajności.

Wzrost i zmiany w produkcji żywności.

Cel - dostosowanie profilu produkcji rolniczej do specyfiki poszczególnych obszarów (nieopłacalne obszary produkcji rolniczej winny być przeznaczone pod zalesienia).

Agrobiznes - bariery i szanse.

Cel - poprawa instytucjonalnej i handlowej obsługi rolnictwa nie tylko na terenie gminy, ale również w jej sąsiedztwie, a szczególnie w Tarnowie i Krakowie oraz sąsiednich miastach.

Zmiany na wsi i rozwój miasta Tarnowa i innych małych miast regionu Małopolski w ramach organizacyjno-ekonomicznych oraz społecznych uwarunkowań modernizacji i rozwoju rolnictwa.

Cel - aktywizacja miasta i strefy podmiejskiej Tarnowa.

Harmonijny i trwały rozwój obszarów wiejskich obejmuje:

- wzrost gospodarczy,
- postęp cywilizacyjny,
- awans kulturowy.

Pierwszy czynnik jest szczególnie ważny, ponieważ w dużym stopniu determinuje dwa pozostałe. Z tego powodu rozdrobnienie ziemi oraz przeludnienie agrarne, właściwe nie tylko dla obszaru gminy, ale dla całej wsi małopolskiej, uznać należy za główny problem wymagający rozwiązania.

Na skutek bardzo niewielkich rozmiarów przeciętnego gospodarstwa, wytwarza ono przeciętnie po wysokich kosztach i przy ogromnych nakładach pracy. Uzyskany dochód jest zbyt mały, by wystarczył do utrzymania rodziny. Wydajność pracy rolnika jest tak mała, że oznacza ogromne marnotrawienie tej pracy.

Stan taki nie może być utrzymany, tak ze względu na europejski proces integracyjny, który coraz bardziej uwydatniał będzie sprawę konkurencyjności naszych produktów, jak też ze względu na fakt, iż rozwój innych gałęzi gospodarki wymuszać będzie zmiany w rolnictwie.

Zmiany te powinny w generaliach objąć przesunięcie znacznych zasobów siły roboczej do nierolniczych gałęzi gospodarki, wprowadzić rolnictwo znacznie głębiej niż dotąd w społeczny podział pracy, a także poprzez różne formy integracji pionowej i poziomej, łagodzić winny rynkowe skutki rozproszenia i małej skali produkcji.

Dla przeludnionej wsi brak lepszej alternatywy niż rozwój wielofunkcyjny, oznaczający obecność na terenie gminy - obok rolnictwa - intensywnej aktywności nierolniczej, dostosowanej do lokalnych możliwości terenowych, środowiskowych, finansowych, a zatem powstawanie wielu nowych miejsc pracy i źródeł dochodów.

Nie można więc pominąć roli jaką w przebudowie wsi i rolnictwa może odegrać bliskie sąsiedztwo dużego organizmu miejskiego jakim jest Tarnów. Stanowi on bowiem naturalne ognisko rozwoju gospodarczego, wzbogacając miejscowy rynek pracy i pełniąc wielorakie funkcje wobec przyległych terenów wiejskich.

Dla rozwoju funkcji pozarolniczych należy wykorzystać (w różnym stopniu) główne obszary strefy osadniczej wyznaczone w "Studium", tzn. tereny „MN”, „MP” i „U/P”.

2.5 Kierunki aktywizacji gospodarczej

Tworzenie warunków dla aktywizacji gospodarczej oraz uatrakcyjniania lokalnego rynku pracy wymaga:

- tworzenia w trybie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego warunków dla lokalizacji zakładów usługowych i produkcyjnych "wyprowadzanych" z terenów obecnie zainwestowanych na cele mieszkaniowe,
- restrukturyzacji rolnictwa,
- intensyfikacji rynku usług, w szczególności z zakresu turystyki i rekreacji,
- rozgraniczenia usług uciążliwych i terenów mieszkaniowo-rekreacyjnych.

Aktywizacja gospodarcza gminy wymaga m.in. stworzenia przestrzennych warunków dla rozwoju istniejących oraz tworzenia nowych podmiotów gospodarczych. W tym celu konieczne jest m.in.:

- ograniczenie wzajemnego wykluczania się rozwoju poszczególnych funkcji poprzez odpowiednie ustalenia w planach miejscowych,
- wyznaczenie (i utrzymanie już istniejących) rezerw terenu pod rozwój usług, które powinny być lokalizowane w centrach poszczególnych wsi,
- zorganizowanie bieżącego aktualizowania (monitoringu) - w porozumieniu z właścicielami gruntów - bazy danych o terenach atrakcyjnych dla różnych form biznesu. Baza ta powinna pozwolić na uzyskiwanie przez potencjalnych inwestorów szybkich i wiarygodnych informacji niezbędnych przy podejmowaniu decyzji o możliwości lokalizacji przyszłych inwestycji (minimalny zakres informacji to: informacja o przeznaczeniu gruntów w planie, ograniczenia dla inwestora, stan własności, wyposażenie w media itp.),

- podjęcie działań promujących wśród mieszkańców gminy aktywność gospodarczą,
- podnoszenie atrakcyjności gminy dla inwestorów i jej konkurencyjności wobec miasta Tarnowa,
- utworzenie organizacji (np. fundacji) wspierającej rozwój gospodarczy gminy,
- utworzenie w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy stanowiska do spraw rozwoju gospodarczego inicjującej potrzebne przedsięwzięcia i prowadzącej monitoring rozwoju gospodarczego oraz pełniącej funkcje koordynacyjne, doradcze, informacyjne. Do zadań tej jednostki należeć powinno:
  - * inicjatywa powołania oraz udział w działalności organizacji wspierającej rozwój gospodarczy,
  - * inwentaryzacja istniejących, powstających i kończących działalność podmiotów gospodarczych,
  - * utworzenie bazy danych oraz udzielanie osobom zainteresowanym prowadzeniem działalności gospodarczej informacji dotyczących terenów wskazanych dla tego rodzaju działalności, w tym ewidencja ofert terenowych właścicieli gruntów oraz ofert współpracy,
  - * udzielanie zainteresowanym osobom informacji o przepisach prawnych obowiązujących w zakresie działalności gospodarczej oraz funduszach pomocowych,
  - * gromadzenie informacji oraz przeprowadzanie analiz dotyczących potrzeb inwestycyjnych związanych z rozwojem gospodarczym, opracowywanie wniosków w tym zakresie dla celów planowania budżetu gminy oraz przystępowania do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - * inicjowanie i organizacja szkoleń dotyczących prowadzenia własnej działalności, w tym z zakresu usług turystycznych,
  - * udział w opracowywaniu i rozprowadzaniu materiałów promocyjnych i reklamowych,
  - * podejmowanie inicjatyw współpracy z innymi gminami w zakresie tworzenia wspólnych przedsięwzięć i promocji,
- opracowanie długoterminowego planu inwestycyjnego z priorytetem dla:
  - * inwestycji zabezpieczających podstawowe potrzeby w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej oraz ewentualnie budownictwa komunalnego,
  - * inwestycji służących rozwojowi gospodarczemu, realizowanych na wyznaczonych obszarach strategicznych. (Plan inwestycji może być podstawą tworzenia budżetów gminy, informacją dla potencjalnych inwestorów dotyczącą planowanego wyposażenia gminy w infrastrukturę, a także może stanowić zachętę do tworzenia firm wykonujących inwestycje),
- prowadzenie polityki preferencji dla podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą z wykorzystaniem możliwości zbycia, oddania w użytkowanie wieczyste, najem lub dzierżawę bądź aportu własności komunalnej oraz możliwości stosowania ulg

podatkowych z priorytetami dla:

- * obiektów i usług turystycznych (agroturystycznych),
- * zakładów przetwórstwa oraz organizacji rynków zbytu produktów rolnych,
- * staranie się o uzyskanie dotacji i kredytów na inwestycje infrastrukturalne.

2.6 Infrastruktura społeczna – standardy jakości życia

W poniższych tabelach zaprezentowano podstawowe standardy jakości życia określone dla tych elementów infrastruktury społecznej, które w zasadniczym stopniu na tę jakość wpływają, tj. warunki mieszkaniowe, usługi publiczne (oświata i wychowanie, ochrona zdrowia i opieka społeczna, kultura, sport, ochrona p. pożarowa, łączność, administracja, zieleń publiczna), za które odpowiedzialna jest władza samorządowa oraz usługi o charakterze komercyjnym, zależne od relacji popyt → podaż.

W pierwszej części opracowania „Studium”, tj. „Uwarunkowania”, poziom obsługi mieszkańców pod względem standardów ilościowych uznano za zadowalający. Należy jednak zwrócić uwagę, że rozproszenie osadnictwa przy (w większości miejscowości) małym potencjale demograficznym powoduje niezadowalające warunki dostępności mieszkańców niektórych wsi do podstawowych placówek usługowych (promień dojścia, warunki dojazdu publicznego).

Niewystarczająca jest sieć placówek kultury, rekreacji i sportu (potrzebne są: przynajmniej jedna kryta pływalnia, sale gimnastyczne przy szkołach i boiska sportowe, tereny do rozwoju sportów specjalistycznych np. korty tenisowe, trasy hipiczne, trasy rowerowe itp.).

Godnym rozważenia jest realizacja ośrodka opieki społecznej z uwagi na postępujący proces starzenia się populacji gminy. Należy zwrócić uwagę na dostępność usług medycznych poprzez rozwój instytucji lekarza rodzinnego oraz dostępność do placówek aptecznych.

Potrzeby terenowe w zakresie realizacji usług publicznych szacuje się na ok. 6,0 - 8,0 ha. Potrzeby terenowe w zakresie usług komercyjnych (drobnych) szacuje się na poziomie 12,0-17,0 ha.

Nie dotyczy to inwestycji dużych i o charakterze wytwórczym, których potrzeby uwzględnione są m.in. w ramach terenów „U/P” i „MP”.

Usługi publiczne i usługi komercyjne o znaczeniu lokalnym winny być lokalizowane w ramach wyznaczonych w studium, terenów „MN” i „MP” (uszczegółowienie lokalizacji i dokładne określenie zapotrzebowania terenowego na te funkcje nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego).

Standardy jakości życia określone dla wybranych elementów infrastruktury społecznej.

Wielkości proponowane do konstrukcji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz do monitoringu rozwoju gminy:

Lp.	Wyszczególnienie dziedzin infrastruktury społecznej	Miernik	Wielkość miernika w		Uwagi
			st. istniej.	perspekt.	
1	2	3	4	5	6
1. MIESZKALNICTWO					
1.1.	* posiadanie samodzielnego mieszkania	<u>l.gosp.dom.</u> 100 mieszkań	104	100 - 102	
	* wygoda zamieszkania	<u>m²</u> <u>p.uż.mieszk.</u> 1 M	16,5	20 - 25	
		<u>liczba osób</u> 1 mieszkanie	4,8	3,5 – 3,8	
2. OŚWIATA I WYCHOWANIE					
2.1.	* objęcie opieką przedszkolną dzieci w wieku 3-6 lat	% uczestnictwa	49,6	40 - 45	wyprow. opieki przedszkolnej ze szkół
2.2.	* warunki nauki w szk.podst. – zagęszcz. pomieszczeń do nauki	<u>l. uczniów</u> l.pom. do nauki	20,3	20 - 25	
2.3.	* zmianowość w szkołach podstawowych	<u>l. oddziałów</u> l. pom. do nauki	1,2	1,0	
2.4.	* warunki do nauki w szk. średnich – zagęszcz.pom. do nauki	<u>l. uczniów</u> l. pom. do nauki	-	25 - 28	utworzenie silnego merytorycznie 1 gimnazjum gminnego
2.5.	* możliwość opieki pozarodzinnej – domy dziecka, pogot. opiekuńcze	<u>l. miejsc</u> 1000 M	brak	ew, 30 miejsc	obsługa w Tarnowie
3. KULTURA					
3.1.	możliwość korzystania z: * bibliotek i filii bibl.	<u>1. miesz.</u> 1 placówkę	2100	2000 2500	
		<u>l. woluminów</u> 1o tys. M	4724	4500 4800	
3.2.	* ośrodków kultury, klubów, świetlic	<u>m² pow. uż.</u> 1000 M	b.d.	65 - 80	konieczność odbudowy funkcji świetlic wiejskich, klubów
3.3.	* kin	<u>l. miejsc</u> 1000 M	brak	nie ma	obsługa w Tarnowie
3.4.	* obiektów sakralnych	M obiekt	1422	1500 2000	
4. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA					
4.1.	* zasięg obsługi przez przychodnie	1 M 1 placówkę	6400	4500- 5000	funkcja lekarza rodzinnego, gabinety prywatne
4.2.	* możliwość hospitalizacji	<u>l. łóżek</u> 1000 M	brak	brak potrzeb	obsługa w Tarnowie
4.3.	* możliwość opieki społ. w domach pomocy społ.	<u>l. miejsc</u> 1000 M	brak	4,0 – 4,5	ewent. realizacja obiektu na 50-70 miejsc wspólnie z gminami sąsiednimi
4.4.	* objęcie opieką w żłobkach dzieci w wieku 0-2 lat	<u>l. miejsc</u> 1000 M	brak	-	brak potrzeb
4.5.	* możliwość nabycia leków	<u>l. M</u> 1 aptekę	12815	4500- 4800	wg potrzeb rynkowych
4.6.	* nagła pomoc lekarska	<u>l. M</u> 1 karetkę	brak	brak potrzeb	obsługa w Tarnowie
5. HANDEL					
5.1.	* możliwość korzystania z placówek sklepowych	<u>l. M</u> 1 placówkę	125	110-120	wg potrzeb rynkowych
5.2.	* warunki nabycia towarów	<u>m² pow. uż.</u> 1000 M	brak danych	280-300	
6. USŁUGI BYTOWE, RZEMIOSŁO					
6.1.	* możliwość korzystania z usług zaspokajających drobne potrzeby materialne i niematerialne	<u>l. M</u> 1 zakł.usług.	32	30 - 35	wg potrzeb rynkowych
6.2.	* warunki obsługi ludności	<u>m² pow. uż.</u> 1000 M	brak danych	90 -120	
7. GASTRONOMIA					
7.1.	* możliwość korzystania z usług	<u>1 miejsce</u>	9	20 - 25	wg potrzeb rynkowych

	gastronomicznych w placówkach ogólnodostępnych	kons. 1000 M			
7.2.	* warunki obsługi ludności	$\frac{m^2 \text{ pow. uż.}}{1000 \text{ M}}$	1828	900-1200	
8. SPORT					
8.1.	* możliwość korzystania z hali i sal sportowych	1 M 1 obiekt	6400	2400-3000	
8.2.	* pływalni (basen)	1 M 1 obiekt	brak	14200	realiz. krytej pływalni przy gimnazjum
8.3.	* stadionów i boisk	1 M 1 obiekt	4270	1500-2000	rozbudowa boisk i placówek sportowych przy szkołach
9. REKREACJA – ZIELEŃ URZĄDZONA					
9.1.	* możliwość korzystania z terenów urządz. zieleni (parki, zieleńce)	$\frac{m^2 \text{ pow. terenu}}{1 \text{ M}}$	brak danych	8,0 -15,0	zieleń publiczna rekreacyjna
9.2.	* ogródki działkowe	$\frac{m^2 \text{ pow. terenu}}{1 \text{ M}}$	brak	brak potrzeb	ewent. dla mieszkańców Tarnowa
9.3.	* cmentarze	$\frac{m^2 \text{ pow. terenu}}{1 \text{ M}}$	brak danych	4,0 – 4,5	dla populacji jednego pokolenia
10. ŁĄCZNOŚĆ					
10.1	* możliwość korzystania z placówek pocztowych	1 M 1 placówkę	6400	4000-4700	konieczna placówka ze względu na poprawę dostępności w północnej części gminy
10.2	* telefonizacja	$\frac{\text{abonenci}}{1000 \text{ M}}$	93	180 - 250	
11. OCHRONA P.POŻ.					
11.1	* stopień zabezpieczenia ludności	1 M 1 placówkę	2560	2500-3000	co najmniej 5 placówek
12. ADMINISTRACJA					
12.1	* warunki obsługi mieszkańców i aktywności gospodarczych	$\frac{m^2 \text{ pow. uż.}}{1000 \text{ M}}$	30,5	50 - 70	

3. CELE ROZWOJU GMINY

3.1 Główny cel rozwoju przestrzennego gminy

Uwzględniając wynik analiz, badań oraz konsultacji proponuje się ustalenie **głównego celu rozwoju** o brzmieniu:

„WSZECHSTRONNY ROZWÓJ GMINY W ASPEKCIE POPRAWY STANDARDÓW ŻYCIA JEJ MIESZKAŃCÓW, PRZY RÓWNOCZESNYM PRZESTRZEGANIU ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU JAKO PODSTAWY WSZELKICH DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z UŻYTKOWANIEM PRZESTRZENI GMINY”.

Przyjęcie zasady zrównoważonego rozwoju oznacza trwałe dążenie do zachowania równowagi pomiędzy procesami związanymi z wykorzystaniem zasobów gminy przez wszystkich użytkowników przestrzeni, a prawidłowym funkcjonowaniem środowiska przyrodniczego. W urbanizującej się gminie, w połączeniu z urbanizacją pobliskich obszarów i rozwojem Tarnowa, a także w związku z planowaną autostradą drastycznie ingerującą w przestrzeń gminy, może okazać się to trudne.

Zasada zrównoważonego rozwoju nie jest celem autonomicznym – jest podstawą realizacji wszystkich pozostałych celów rozwoju gminy.

3.2 Cele strategiczne

Główny cel polityki przestrzennej wymaga realizacji szeregu celów strategicznych w wyodrębnionych dziedzinach:

- społecznej,
  - ekonomicznej,
  - przyrodniczej,
  - kulturowej,
  - przestrzennej,
  - komunikacyjnej,
- infrastruktury technicznej i komunalnej.

W sferze społecznej są to:

- zapewnienie dogodnych warunków przestrzennych dla realizacji życiowych potrzeb i aspiracji mieszkańców gminy (mieszkanie, wykształcenie, praca, wypoczynek, opieka zdrowotna, opieka na starość),
- zapewnienie obsługi mieszkańców w zakresie usług publicznych na poziomie akceptowanych standardów ilościowych i jakościowych – dążenie do uzyskania standardów perspektywicznych określonych w rozdziale 3 część II pkt 6,
- działanie w kierunku sukcesywnego (dalszego) obniżania stopy bezrobocia w gminie do wielkości akceptowanej społecznie,
- kształtowanie elementów systemu przestrzeni publicznej gminy służącej zaspokojeniu potrzeb w dziedzinie usług, rekreacji itp. oraz umożliwiającej rozwój więzi społecznej mieszkańców gminy.

W sferze ekonomicznej są to:

- rozwój lokalnego rynku pracy i biznesu poprzez tworzenie sprzyjających udogodnień ze strony władz i instytucji dla małych i średnich, nieuciążliwych przedsiębiorstw usługowo-produkcyjnych oraz dla poważniejszych inwestycji produkcyjno-usługowych w wyodrębnionych strategicznych obszarach inwestycyjnych wyznaczonych we wsiach Brzozówka, Lisia Góra, Łukowa, Nowe i Stare Żukowice (potrzeby na okres perspektywiczny w zakresie nowych miejsc pracy kształtują się w granicach 600-800 miejsc),
- kreowanie procesów restrukturyzacyjnych w rolnictwie prowadzących do wzrostu średniej powierzchni użytków rolnych w przeliczeniu na 2 zatrudnionego w rolnictwie z obecnej wielkości 3,8-4,5 ha do pożądanej wielkości 8-10 ha,
- rozwój ekologicznego rolnictwa, jak również rolnictwa wysoce specjalistycznego, wymagającego dużego nakładu pracy (ze względu na potrzebę znalezienia możliwości zatrudnienia dla istniejących i przyszłych dużych zasobów siły roboczej), a także rozwój agroturystyki,

- zapewnienie pełnej obsługi gospodarstw rolnych w zakresie usług (mechanizacyjnych, chemizacyjnych, weterynaryjnych, w zakresie doradztwa, organizacji zaopatrzenia i zbytu) oraz promowanie lokalnej produkcji,
- racjonalne (zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju) wykorzystanie zasobów naturalnych gminy (grunty rolne, lasy, kopaliny) dla rozwoju i wzmocnienia jej aktywności ekonomicznej.

W sferze przyrodniczej są to:

- zachowanie i wzbogacenie wartości środowiska przyrodniczego (przynajmniej na poziomie stanu obecnego, który jest w miarę dobry), zwłaszcza zwartych, dużych kompleksów rolnych i leśnych oraz zwiększenie "lesistości" gminy (zakładany w "Studium" program w tym zakresie daje możliwość zwiększenia lesistości gminy z 14% do 19%),
- przeciwdziałanie powstawaniu zagrożeń dla środowiska i jakości życia mieszkańców wynikających z uciążliwości wywołanej działalnością gospodarczą, niedalekim sąsiedztwem zakładów przemysłowych, rozwojem transportu, nieodpowiednią gospodarką odpadami,
- zachowanie ciągłości systemu terenów o szczególnym znaczeniu ekologicznym (korytarze ekologiczne),
- ochrona istniejącego systemu przyrodniczo-krajobrazowego i jego kształtowanie w celu wzbogacania walorów rekreacyjno-wypoczynkowych gminy, szczególnie w aspekcie cennych otwartych obszarów dla rozwoju rekreacji i turystyki specjalistycznej (myślistwo, hippika, wędkarstwo, turystyka rowerowa i inne),
- przeciwdziałanie procesom erozji i degradacji gleb,
- podniesienie stopnia czystości wód powierzchniowych, nawet najmniejszych śródpolnych cieków wodnych oraz zabezpieczenie jakości wód ujmowanych do celów pitnych i gospodarczych.

W sferze kulturowej są to:

- zachowanie i wyeksponowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego decydujących o tożsamości kulturowej gminy i regionu,
- przystosowanie zasobów środowiska kulturowego do rzeczywistości rynkowej tj. znalezienie dla nich funkcji komercyjnej dającej im większą szansę zachowania (ochrony) i właściwego wykorzystania oraz uniezależnienia od dotacji ze środków publicznych,
- kształtowanie atrakcyjnego "kulturalnego" oblicza gminy, szczególnie jej przestrzeni publicznych (estetyzacja obejść i budynków publicznych, tworzenie tzw. "Bram Gminy" pozwalających przybyłym z zewnątrz utożsamić miejsca z indywidualnością gminy Lisia Góra itp.)

W sferze przestrzennej są to:

- kształtowanie ładu przestrzennego gminy, a zwłaszcza terenów zabudowy poprzez

ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz utrzymanie jej we właściwej skali i formie architektonicznej,

- maksymalne zachowanie otwartych przestrzeni oraz zwartości kompleksów rolnych i zespołów leśnych,
- wykształcenie systemu obsługi gminy polegającego na funkcjonowaniu ośrodka gminnego w Lisiej Górze, ośrodków podstawowych w każdej wsi z możliwością wykształcenia ośrodka w Żukowicach Nowych jako wspomagającego ośrodek gminny w Lisiej Górze,
- przygotowanie ofertowych terenów dla rozwoju inwestycji strategicznych aktywizujących rozwój gminy (obszary dla takich inwestycji określono w "Studium" na Planszy Nr 1),
- maksymalne ograniczenie zaburzeń w układzie przestrzennym gminy jaki mogą zaistnieć w związku z przeprowadzeniem przez teren gminy autostrady płatnej A4.

W sferze komunikacyjnej są to:

- "bezkolizyjne" przeprowadzenie autostrady przez obszar gminy,
- uzupełnienie układu dróg lokalnych o połączenia i dojazdy niezbędne dla obsługi rozwijającej się struktury przestrzennej gminy, z uwzględnieniem obejścia drogowego Lisiej Góry w przypadku realizacji (modernizacji) trasy Tarnów – Busko – Kielce,
- tworzenie sieci tras turystycznych (ścieżek) rowerowych, pieszych i konnych,
- rozwiązanie problemu przebiegu drogi krajowej Nr 73 przez centralną część Lisiej Góry i Brzozówki, tak aby możliwa była sprawna komunikacja samochodowa, ale jednocześnie bezpieczna komunikacja piesza i rowerowa, zwłaszcza na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr 984.

W sferze infrastruktury technicznej i komunalnej są to:

- racjonalny rozwój wszystkich systemów infrastruktury technicznej oraz zwiększenie niezawodności działania tych systemów,
- pełne uzbrojenie w sieci infrastruktury technicznej (szczególnie w kanalizację) wszystkich obszarów koncentracji zainwestowania,
- minimalizacja niekorzystnych oddziaływań urządzeń infrastruktury technicznej na środowisko,
- oparcie gospodarki odpadami na systemie z wysypiskiem zlokalizowanym poza gminą.

CEL: 1 - ZAMOŻNE SPOŁECZEŃSTWO

Lp.	Nazwa celu szczegółowego	Wskaźnik do osiągnięcia celu szczegółowego	Odpowiedzialny
1.	Wydzielenie terenów pod inwestycje gospodarcze i promowanie ich poza terenem gminy.	Istnieje plan inwestycyjny, zapytania inwestorów	Zarząd Gminy
2.	Rozwój sieci obsługującej korzystających z autostrady.	Wykupienie terenów pod usługi przy autostradzie. Powstanie punktów	Zarząd Gminy, Inwestorzy

		usługowych przy autostradzie.	
3.	Zachęcanie inwestorów poprzez zwolnienia z podatków (od nieruchomości) dla nowopowstających działalności gospodarczych.	Regulamin ulg (uchwała gmin) dotyczący ulg inwestycyjnych, zabezpieczeń poręczeń.	Zarząd Gminy, Rada Gminy

CEL: 2 - CZYSTE ŚRODOWISKO GMINY

Lp.	Nazwa celu szczegółowego	Wskaźnik do osiągnięcia celu szczegółowego	Odpowiedzialny
1.	Uzupełnienie brakującej infrastruktury kanalizacyjnej.	100% gminy skanalizowanej.	Zarząd Gminy
2.	Stworzenie systemu zbiórki odpadów.	W każdej wsi istnieje segregacja odpadów.	Komisja Ochrony Środowiska przy Radzie Gminy
3.	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.	Brak występowania dzikich wysypisk śmieci.	dyrektorzy szkół
4.	Propagowanie czystych i odnawialnych źródeł energii.	Znaczna część mieszkańców znająca możliwość wykorzystania alternatywnych źródeł energii.	dyrektorzy szkół
5.	Podniesienie świadomości na temat zdrowego trybu życia.	Mieszkańcy są świadomi potrzeby zdrowego stylu życia.	dyrektorzy szkół, służba zdrowia
6.	Promowanie zdrowego stylu życia przez instytucje zdrowia i oświaty (imprezy, wystawy, plakaty, loterie).	Służba zdrowia i oświata posiada i realizuje programy promujące zdrowy tryb życia.	dyrektorzy szkół, służba zdrowia

CEL: 3 - DOBRA STRUKTURA AGRARNA I WYSOKA ŚWIADOMOŚĆ ROLNIKÓW

Lp.	Nazwa celu szczegółowego	Wskaźnik do osiągnięcia celu szczegółowego	Odpowiedzialny
1.	Stworzenie warunków do scalania i powiększania gospodarstw rolnych.	Średnia powierzchnia gospodarstw 10 ha.	Zarząd Gminy, Komisja Rolnictwa
2.	Tworzenie grup producenckich.	Powstanie branżowych grup producenckich.	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Izba Rolnicza
3.	Tworzenie gospodarstw agroturystycznych.	Powstanie 10 gospodarstw agroturystycznych.	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

CEL: 4 - ATRAKCYJNE WARUNKI DO WYPOCZYNKU W GMINIE

Lp.	Nazwa celu szczegółowego	Wskaźnik do osiągnięcia celu szczegółowego	Odpowiedzialny
1.	Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej.	Przy każdej szkole kompleks sportowy (ogólnodostępny).	Zarząd Gminy, dyrektorzy szkół
2.	Wykorzystanie naturalnych warunków środowiska dla celów wypoczynkowych.	Powstanie kąpieliska.	Samorząd lokalny, Inwestorzy lokalni
3.	Stworzenie wioski konnej.	Utworzenie 5 ośrodków jazdy konnej.	Inwestorzy lokalni
4.	Wydzielenie terenu pod pole namiotowe, camping.	Powstanie campingu przy kąpieliskach.	Samorząd lokalny, Inwestorzy

5.	Utworzenie ścieżek rowerowych.	20 km tras rowerowych.	Samorząd lokalny, Zarząd Gminy
----	--------------------------------	------------------------	-----------------------------------

4. KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ I ZASADY ROZWOJU

O dalszym rozwoju gminy w dużej mierze decydować będzie tempo rozwoju miasta Tarnowa - regionalnego ośrodka metropolitalnego, który wkroczył w fazę przyspieszonego rozwoju.

Rozwój Tarnowa skutkuje m. in. wzmożoną tendencją do inwestowania na obszarze gminy. Głównym zagrożeniem dla środowiska gminy tkwią w potencjalnej możliwości żywiołowej urbanizacji. Oczekuje się, że funkcję miastotwórczą mogą spełnić związane z rozwojem systemu komunikacyjnego przemysł i usługi komercyjne o dużej skali. Drugim najbardziej znaczącym elementem, który silnie przekształci środowisko gminy będzie, swoisty korytarz wytworzony przez autostradę A4, dzielący środowisko gminy na dwie części i tworzący barierę niemożliwą do pokonania przez wiele gatunków, przede wszystkim fauny, co wpłynie w dłuższej perspektywie czasowej na osłabienie ich kondycji na skutek braku możliwości wymiany potencjału genowego. Z punktu widzenia problemów ochrony i kształtowania środowiska wydaje się pożądanym, aby nie nastąpiły zbyt duże przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, lub by ograniczyć obszar intensywnego rozwoju zainwestowania do terenów najbliższych granicy Tarnowa oraz rejonu ośrodka gminnego.

Z postulatem tym wiążą się następujące problemy przestrzenne:

1. Zabezpieczenie i ochrona przed zabudową i zmianami użytkowania istniejących elementów sieci ekologicznej, tj. obszarów leśnych, podmokłych, małych zbiorników wodnych (naturalnych i sztucznych), bliskiego sąsiedztwa cieków wodnych i stref korytowych (tereny zalewowe).
2. Minimalizacja kolizji wywołanych rozcięciem związków ekologicznych na przebiegu autostrady A4 oraz związanym z jej oddziaływaniem pogorszeniem klimatu akustycznego.
3. Właściwe kształtowanie obszarów pozostających w zasięgu uciążliwości oraz narastania uciążliwości komunikacji drogowej.
4. Uwzględnienie w strategii rozwoju przestrzennego gminy uwarunkowań wynikłych z nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Z powodu bliskości dużego miasta, w którym następuje szybki rozwój usług komercyjnych, można oczekiwać pojawienia się inwestorów dla tego typu obiektów również na terenie gminy, zwłaszcza w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych (DK 73 i DW 984). Niezależnie od stosowanych kryteriów oceny komercyjnej wartości lokalizacji przez inwestorów takich obiektów, (co w praktyce często ostatecznie przesądza lokalizację) studium powinno wskazywać tereny, gdzie taka działalność może być rozwijana bez wchodzenia w konflikt z wymogami ochrony środowiska. Podobnie przedstawia się sytuacja z perspektywami lokalizacji typu przemysłowego.

4.1 Ochrona środowiska przyrodniczego

Celem ochrony środowiska przyrodniczego w gminie jest zachowanie i wzbogacenie wartości środowiska i walorów krajobrazowych przy zachowaniu zasady rozwój zrównoważonego.

Ochrona środowiska przyrodniczego w obszarze gminy powinna odbywać się poprzez:

- prowadzenie gospodarki przestrzennej o zaostrzonych rygorach na obszarach objętych ochroną które stanowią:
  - tereny położone w zasięgu Jastrząbsko – Żdżarskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
  - kompleks leśny (glebochronny),
  - proponowane obszary zalesień.
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochronę powierzchni ziemi (w tym erozja wietrzna i wodna),
- ochronę przed powodzią,
- ochronę powietrza atmosferycznego,
- ochronę przed hałasem.

Jastrząbsko – Żdżarski Obszar Chronionego Krajobrazu chroniony jest na mocy uchwały Nr XVIII/296/12 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 lutego 2012 roku (Dz. Urz. Woj. Małop. z dnia 20 marca 2012 roku poz. 1191). W przywołanej uchwale określono nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia, które mają zapewnić realizację celu ustanowienia obszaru.

Ustalenia studium uwzględniają cele ochrony obszaru poprzez:

- odpowiednie kształtowanie terenów wskazanych do zabudowy,
- zakaz zabudowy w obszarach pól uprawnych, trwałych użytków zielonych oraz lasach,
- wskazanie do zalesienia gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej,
- ochronę drzew o charakterze pomnikowym.

Obecnie na terenie gminy występują następujące zagrożenia środowiska:

- zagrożenia typu "fizjograficznego" (przyrodnicze) - powodziowe (znikome) - dotyczy w zasadzie wyłącznie dolin rzecznych w granicach określonych zasięgiem wielkich wód o prawdopodobieństwie wystąpienia równym 1%. W gminie zagrożenie to nie obejmuje w zasadzie obszarów zabudowy, poza nielicznymi zabudowaniami zagrożonymi raczej podtopieniem przez stagnujące na gruncie wody opadowe niż przez wody powodziowe.
- zagrożenia związane z działalnością człowieka:
  - Emisja zanieczyszczeń powietrza na skutek działalności uciążliwych podmiotów gospodarczych, emitujących zanieczyszczenia powietrza w ilościach, albo w sposób powodujący przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza w swym bliskim otoczeniu. Zagrożenie to jest stosunkowo niewielkie na obszarze gminy.
  - Zanieczyszczenie powietrza wynikające z zagrożeń komunikacyjnych. Znaczne stężenia motoryzacyjnych zanieczyszczeń powietrza występują w bezpośrednim otoczeniu drogi krajowej nr 73. Jako pas największych zagrożeń należy przyjąć pas o szerokości 40 m od

krawędzi jezdni,

- Hałas drogowy. Hałas drogowy przy krawędzi jezdni drogi nr 73 przewyższa w ciągu dnia 70 dB. Przyjmuje się, że strefa uciążliwości (określona poziomem 45 dB dniem) może sięgać odległości 150 m od krawędzi jezdni. W zasięgu uciążliwości znajdują się zabudowania Brzozówki, Lisiej Góry i Brnia, położone w pierwszej linii zabudowy wzdłuż tej drogi, jednak w niektórych przypadkach także w większej od niej odległości. Znaczniejszy poziom uciążliwości dotyczy także otoczenia drogi Lisia Góra - Nw. Jastrząbka - Radomyśl. Uciążliwość tej drogi w obrębie terenów zabudowanych zamyka się w zasadzie w obustronnych liniach zabudowy - sporadycznie obejmując dalej usytuowane obiekty. Zagrożenia związane z emisją komunikacyjnych zanieczyszczeń powietrza utrzymują się na zbliżonym poziomie, lub będą wykazywać tendencję spadkową w związku z postęпами w konstrukcji silników i jakości paliw. Zagrożenia akustyczne będą wzrastać wraz z rosnącym natężeniem i prędkością ruchu, ponieważ możliwości dalszego zmniejszenia głośności pojazdów są niewielkie.
- Źródła nadzwyczajnych zagrożeń środowiska na terenie gminy:
  - Transport drogowy materiałów niebezpiecznych.
  - W bliskości granic gminy znajduje się największe z potencjalnych źródeł nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w regionie, tj. Zakłady Azotowe w Tarnowie - Mościcach.

Doskonalony w ostatnich dziesięcioleciach system prawny ochrony środowiska, w odniesieniu do działalności gospodarczej stopniowo poprawia skuteczność w nakłanianiu podmiotów gospodarczych do wprowadzania metod gospodarowania bliższych zasadom zrównoważonego rozwoju. Skuteczność oddziaływania norm prawnych, regulujących zachowania względem zasobów środowiska znajduje odbicie w znaczącym zmniejszeniu obciążeń środowiska przyrodniczego. Jednym z najważniejszych środków, umożliwiających wprowadzenie zasad zrównoważonego rozwoju jednostek terytorialnych jest gospodarka przestrzenna. Powinna ona regulować zasady użytkowania terenów i wykorzystania lokalnych wartości środowiska w sposób zapewniający trwałość zasobów odnawialnych, najbardziej oszczędne wykorzystanie zasobów nieodnawialnych i rehabilitację zasobów zniszczonych. Podstawową metodą zmierzającą do realizacji celów jest w gospodarce przestrzennej ustalenie zasad zagospodarowania obszarów wchodzących w skład określonej jednostki terytorialnej, zgodnie z ich predyspozycjami, określonymi przez analizy uwarunkowań wynikających z warunków naturalnych i dotychczasowych sposobów zagospodarowania. Dokonuje się to poprzez wydzielenie ich jako obszarów funkcjonalnych - o określonym sposobie użytkowania istniejącego, pożądanego i możliwego ze względów przyrodniczych. Delimitacja obszarów umożliwia określenie kierunków polityki przestrzennej w dziedzinie ochrony środowiska i stref polityki, jako drogę do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju obszaru gminy. W "Studium" na planszy pt. "Kierunki zagospodarowania przestrzennego", określono obszary (i opracowano ich typologię) zróżnicowane pod względem przeznaczenia i kierunków zagospodarowania oraz form ochrony, a także w oparciu o te obszary, określono strefy

polityki przestrzennej w zakresie kierunków zagospodarowania obszaru gminy i ochrony zasobów środowiskowych.

Dobór kryteriów wydzielenia stref oparto o analizę predyspozycji funkcjonalnych, wynikłych ze stwierdzonych współzależności między gospodarczymi i środowiskowymi funkcjami terenów oraz potrzeb w zakresie ich kształtowania. Przyjmując jako cel polityki kształtowanie współzależności funkcji obszarów zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, ustalono następujące strefy polityki przestrzennej w dziedzinie ochrony środowiska:

Strefa	Grupuje obszary typu	Cele polityki	Zasady kształtowania terenów strefy	Główne narzędzia
III - przestrzeń gospodarki leśnej	ZL	Zachowanie i wzbogacenie istniejących wartości przyrody i krajobrazu, wzrost wartości lasów jako zasobu przyrody	Gospodarka leśna zgodna z zasadami urzędzenia lasów ochronnych, zalesienie terenów o predyspozycjach do przekształcenia w lasy	Plan miejscowy, plany urzędzenia gospodarstwa leśnego, plan ochrony obszaru chronionego krajobrazu (OCHK)
II - rolnicza przestrzeń produkcyjna	R, RZ	Unowocześnienie gospodarki rolnej przy poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, zachowanie i wzbogacenie istniejących wartości przyrody i krajobrazu	Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed wyłączeniem z produkcji, zabezpieczenie ciągłości pasm ("korytarzy") ekologicznych	Plan miejscowy, ustawowa ochrona gruntów rolnych
I - przestrzeń osadnictwa	MN, MP,	Zabezpieczenie standardów środowiska terenów osiedleńczych, rozwój osadnictwa wg zasad zrównoważonego rozwoju	Rozwój mieszkalnictwa, usług i działalności produkcyjnej w oparciu o zasady kształtowania ładu architektonicznego, przestrzennego i środowiskowego	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów
Ia - aktywizacji gospodarczej	MP, U/P	Rozwój pozarolniczych podstaw gospodarki gminy	Koncentracja obiektów produkcyjno-usługowych w harmonii przestrzennej i środowiskowej	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów

Obszary uwarunkowań i predyspozycji funkcjonalnych	Oznaczenie terenu	Główne funkcje obszaru	Główne narzędzia polityki zrównoważonego rozwoju
Obszary o mało przekształconym środowisku przyrodniczym i przewadze funkcji środowiskowych –	ZL - tereny leśne i przeznaczone do zalesień	Przestrzeń gospodarki leśnej i ochrony zasobów środowiska	Ochrona prawna przed wyłączeniem z użytkowania leśnego. Ochrona prawna obiektów i obszarów przyrody.

istniejące tereny leśne oraz tereny rolne o ograniczonej wartości rolniczej predysponowane do przekształcenia w tereny leśne		przyrodniczego	Plan urządzenia – priorytet funkcji ekologicznych nad produkcyjnymi
Obszary o znacznie przekształconym środowisku przyrodniczym lecz z przewagą funkcji środowiskowych nad gospodarczymi – “korytarze ekologiczne”. Tereny rolne o znaczeniu “przedpola” zasobów przyrodniczych – buforujące niekorzystne oddziaływania obszarów zurbanizowanych na obszary o dominującej funkcji środowiskowej oraz strefa ekotonu - zbiorowisk brzegowych (ekotonalnych) wytworzonych na granicy rolno-leśnej)	RZ - środowisko przyrodnicze związane z systemem dolin cieków wodnych oraz przedpola zasobów przyrodniczych - grunty rolne i użytki zielone o niższych klasach gleb	Przeźreń gospodarki rolnej, wodnej i ochrony zasobów środowiska przyrodniczego	Ustalenia studium, ochrona prawna przed wyłączeniem z użytkowania rolniczego
Tereny rolne o dużej w skali gminy wartości rolniczej, bez zabudowy lub z rozproszoną zabudową mieszkaniowo-rolniczą o dominującej funkcji produkcyjno-rolniczej	R - grunty rolne o wysokim stopniu ochrony	Obszary o wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy	Ustalenia studium, ochrona prawna przed wyłączeniem z użytkowania rolniczego
Jednostki osadnicze o zwartej i rozproszonej strukturze zabudowy przewidziane do rozwoju	MN, MP, U/P - obszary osadnicze	Przeźreń mieszkaniowa i usługowo-produkcyjna	Plan miejscowy zagospodarowania przestrzennego, ochrona prawna obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego

4.2 Ochrony dóbr kultury oraz kształtowanie krajobrazu kulturowego

Cele polityki przestrzennej w zakresie ochrony dóbr kultury i kształtowania krajobrazu kulturowego:

1. Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego na terenie gminy, zwłaszcza cennych zespołów kościelnych oraz dworsko-parkowych.
2. Kształtowanie współczesnej zabudowy z nawiązaniem do tradycji na tym terenie, z uwzględnieniem potrzeb rozwoju i podnoszenia standardów życia.
3. Ochrona cennego krajobrazu naturalnego świadczącego o charakterze gminy.

Ochrona dziedzictwa kulturowego i tworzenia krajobrazu kulturowego wymaga prowadzenia następujących działań:

- zachowanie i konserwacja niezwykle cennego, zabytkowego kościoła w Lisiej Górze (wpis do rejestru zabytków nr A89 – kościół parafialny),
- utrzymanie założeń dworsko-parkowych, stanowiących ważną rolę w kompozycji poszczególnych miejscowości,

- właściwe zagospodarowanie obiektów zabytkowych w sposób nie powodujący utraty ich wartości kulturowych,
- ochrona przydrożnych kapliczek i krzyży wpisanych nieodłącznie w historię polskiej wsi,
- właściwa ekspozycja zespołów zabytkowych, spełniających rolę dominant krajobrazowych ze względu na swe położenie i formę,
- ochrona stanowisk archeologicznych,
- rozwój układów przestrzennych na zasadzie kontynuacji, porządkowania, uzupełnień, a także tworzenie nowych, świadomych kompozycji,
- tworzenie nowej zabudowy w nawiązaniu do tradycji na tym terenie,
- dążenie do poprawy wyglądu zabudowy dysharmonijnej o obcych formach i zbyt dużym gabarycie,
- podnoszenie standardów przestrzeni publicznych (miejsca koncentracji usług i handlu) wpływających na postrzeganie i zapamiętywanie miejscowości,
- ochrona krajobrazu otwartego przed zabudową a także wszelkim zainwestowaniem powodującym obniżenie jego walorów,
- zachowanie elementów naturalnych krajobrazu, takich jak lasy, zadrzewienia, wody itp.

W celu realizacji w/w postulatów wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej wokół kościoła parafialnego w Lisiej Górze.

W strefie tej obowiązują:

- zachowanie i konserwacja zabytkowych obiektów,
- ochrona zieleni towarzyszącej, zwłaszcza starodrzewu,
- zakaz tworzenia nowych, konkurencyjnych dominant,
- zachowanie osi widokowych na zespoły kościelne, właściwe kształtowanie otoczenia.

Stanowiska archeologiczne podlegają ochronie zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Oprócz obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków proponuje się do wpisania do gminnej ewidencji zabytków następujące obiekty:

- Łukawa – podworskie założenie parkowe,
- Nowe Żukowice – założenie parkowo-dworskie.

4.3 Rolnictwo

Głównymi celami polityki przestrzennej w odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie są:

- ochrona najbardziej wartościowych w skali gminy zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,

- przeciwdziałanie degradacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- przeciwdziałanie rozproszonemu zabudowy i rozdrabnianiu w związku z tym gruntów rolnych.

W obrębie rolniczej przestrzeni produkcyjnej obszaru gminy zostały w ramach studium przeprowadzone szczegółowe analizy dotyczące:

- kompleksów rolnych i klas gleb – wykonane na mapach glebowo-rolniczych i mapach ewidencji gruntów,
- spadków terenu i hydrografii – wykonane na mapach topograficznych w skali 1:10 000,
- terenów zmeliorowanych – wyznaczonych na podstawie materiałów ze studium fizjograficznego województwa tarnowskiego,
- istniejącego zainwestowania mieszkalno-usługowego i produkcyjnego – przeprowadzone na podstawie zdjęć lotniczych i wizji terenowej.

Analizy te pozwoliły na wyodrębnienie w obrębie rolniczej przestrzeni produkcyjnej trzech podstawowych jednorodnych pod względem przydatności rolniczej, rodzajów obszarów:

- 1) Obszary gruntów o wysokim stopniu ochrony
- 2) Obszary gruntów o złagodzonej ochronie
- 3) Obszary gruntów, które mogą być przeznaczone pod rozwój zainwestowania nierolniczego.

Najkorzystniejsze w skali gminy obszary gruntów rolniczych zostały określone na planszy pt. "Kierunki zagospodarowania przestrzennego" – jako tereny "R". Są to w większości duże zwarte kompleksy rolne o glebach klas głównie IV i III, łatwe do mechanicznej uprawy (grunty na małych spadkach terenu) w znacznej części zmeliorowane. Są to obszary gruntów rolnych, które muszą podlegać ochronie przed nowym zainwestowaniem nierolniczym. Ich ochrona i właściwe wykorzystanie będzie głównie decydować o poziomie produkcji rolniczej w gminie. Tereny "R" stanowią podstawową przestrzeń i bazę dla procesów restrukturyzacyjnych w rolnictwie na obszarze gminy.

Łącznie tereny gruntów rolnych o wysokim stopniu ochrony ("R") zajmują powierzchnię ok. 2150,0 ha, co stanowi ok. 27% powierzchni użytków rolnych w gminie.

Drugą grupę obszarów wyodrębnionych w obrębie rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie są obszary o złagodzonej ochronie. Są to obszary bardzo różnorodne pod względem przyrodniczym, ale o zbliżone wartości rolniczej, obejmujące głównie tereny o glebach klas V i VI oraz częściowo klasy IV, leżące na dużych spadkach z rozproszoną zabudową, głównie zagrodową. Tereny te zostały oznaczone jako "RZ".

Obszary gruntów o złagodzonej ochronie typu "RZ" pełniące ważną przyrodniczą rolę w rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obejmują użytki zielone i grunty orne o niższych klasach oraz na terenach o dużych spadkach, a także obudowy biologiczne cieków wodnych i źródeł.

W obszarach typu "RZ" wykluczone jest lokalizowanie wszelkiego typu zabudowy, dopuszcza się jedynie przebudowy oraz remonty już istniejących budynków.

Obszary gruntów, które mogą być przeznaczone pod rozwój zainwestowania nierolniczego oznaczone zostały jako tereny „MN”, „MP”, „U/P” - zaliczone w całości do strefy osadniczej. Obejmują one większość terenów istniejącej zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno-usługowej oraz bezpośrednio sąsiadujące z nimi tereny gruntów rolnych, głównie klas IV i III. Znaczna część gruntów rolnych w tych obszarach przeznaczona była pod rozwój zainwestowania nierolniczego w dotychczasowych opracowaniach planistycznych. Zakłada się, że docelowo obszary te mogą być całkowicie wyłączone z użytkowania rolniczego i przeznaczone pod zainwestowanie i zabudowę. Obiekty i urządzenia związane z produkcją rolną należy lokalizować w tych obszarach.

Tereny oznaczone jako: „R”, „RZ”, oraz przejściowo tereny „MN”, „MP”, „U/P” stanowią na obszarze gminy rolniczą przestrzeń produkcyjną.

Dominująca rola sektora prywatnego w rolnictwie gminy Lisia Góra oraz konieczność głębokiej restrukturyzacji rolnictwa, która stanowi przedsięwzięcie przekraczające znacznie możliwości gminy i wymagające rozwiązań w skali ogólnokrajowej, sprawiają, że samorząd gminy ma ograniczony wpływ na funkcjonowanie rolnictwa na terenie gminy.

Polityka samorządu w dziedzinie gospodarki rolnej polegać będzie na wspieraniu w miarę istniejących możliwości działań zmierzających do:

- zmniejszenia rozdrobnienia gospodarstw rolnych,
- rozwoju instytucji rynku i organizacji rynku rolnego,
- rozwoju przetwórstwa produktów rolnych na terenie gminy,
- utrzymania areału trwałych użytków zielonych ze względu na ich funkcje ekologiczne i glebochronne a także zwiększenia tego areału kosztem gruntów ornych,
- utrzymania i wzmocnienia ekologicznych i krajobrazowych funkcji terenów rolnych poprzez zachowanie zadrzewień śródpolnych i ochronę przed zainwestowaniem terenów o szczególnej ekspozycji krajobrazowej oraz politykę wspierającą proces zalesień,
- rozwoju kierunków produkcji wykorzystujących specyficzne walory środowiska przyrodniczego gminy (warzywa przyspieszone, krzewy i rośliny ozdobne, krzewy jagodowe).

Dla utrzymania potencjału produkcyjnego użytków, rolnych największe kompleksy o najwyższej wartości gruntów rolnych uznano za obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej bez prawa zabudowy i wyznaczono je w „Studium” jako „R”. W odniesieniu do pozostałych terenów rolnych polityka samorządu gminy winna zmierzać do ich dodatkowego wykorzystania dla celów rekreacyjnych bez lokalizacji nowych obiektów kubaturowych i pod warunkiem niekolidowania z rolniczym wykorzystaniem gruntów.

4.4 Leśnictwo

Ochrona istniejących zasobów leśnych w gminie oraz działania zmierzające do przekształcenia w kierunku leśnym terenów predysponowanych do zalesień, będą najważniejszym zadaniem w zakresie gospodarki leśnej.

Wszystkie działania prowadzące do zwiększenia powierzchni użytków leśnych wpływać będą korzystnie na środowisko przyrodnicze całej gminy, szczególnie na:

- poprawę bilansu wodnego,
- przeciwdziałanie procesom erozyjnym gleb.

Zwiększenie powierzchni lasów to zwiększenie naturalnej bazy dla wypoczynku ludności, co ma szczególne znaczenie w gminie, ze względu na jej sąsiedztwo z Tarnowem. Ewentualna eksploatacja udokumentowanych złóż piasku pod gruntami leśnymi (jaka ma obecnie miejsce i nie jest wykluczona) możliwa jest pod warunkiem prowadzenia rekultywacji wyrobisk w kierunku leśnym, ewentualnie w uzasadnionych przypadkach wodnym.

Wyznaczono tereny predysponowane do przekształcenia w kierunku gospodarki leśnej (program zalesień) w obrębie obszarów typu "ZL", łącznie z istniejącymi lasami. Odrębnie wyznaczone zostały na mapach glebowo-rolniczych w skali 1:5000.

Podstawowymi kryteriami, według których zostały wyodrębnione tereny predysponowane do zalesień to:

- gleby klas najłabszych VIz, VI i V
- grunty leżące na dużych spadkach,
- grunty rolne stanowiące wyraźną ingerencję przestrzenną w istniejące zespoły leśne i rozbijające zwartość tych zespołów,
- grunty rolne wyłączone z produkcji rolnej (ugorowane) leżące w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących lasów.

Wyznaczenie terenów predysponowanych do zalesień ma na celu ułatwienie samorządowi prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie zwiększenia "lesistości" gminy poprzez stymulowanie przekształceń tych terenów w kierunku gospodarki leśnej.

Ogółem, powierzchnia terenów predysponowanych do zalesień wyznaczonych w Studium na obszarze gminy Lisia Góra, wynosi ok. 525 ha.

W poszczególnych miejscowościach gminy wielkość wyznaczonych terenów kształtuje się następująco:

Nowa Jastrząbka	– ok. 116 ha
Zaczarnie	– ok. 35 ha
Nowe Żukowice	– ok. 45 ha
Stare Żukowice	– ok. 265 ha
Lisia Góra	– ok. 45 ha
Śmigno	– ok. 3 ha

Pawężów – ok. 15 ha

Zrealizowanie w 100% postulowanego programu zalesień zwiększy "lesistość" gminy z około 14% do około 19% (procentowy udział terenów leśnych w ogólnej powierzchni gminy).

4.5 Turystyka

Rozwój turystyki i rekreacji w gminie Lisia Góra jest próbą stworzenia szansy dla społeczności lokalnej na znalezienie dodatkowych źródeł dochodów z inwestycji turystycznych.

Rozwój turystyki powinien się przyczynić do rewaloryzacji środowiska wiejskiego oraz do uniezależnienia się mieszkańców od dochodów z rolnictwa.

Przyjęcie w "Studium" zasad zrównoważonego rozwoju, decyduje o tym, że turystyka powinna być rozwijana poprzez:

- integrację działalności turystycznej i rekreacyjnej z celami ochrony przyrody oraz życiem społeczno-gospodarczym,
- elastyczność w dostosowaniu oferty do potrzeb turystów,
- bazowanie na potencjale społecznym i gospodarczym obszaru gminy,
- sąsiedztwo stosunkowo dużej społeczności - potencjalnych klientów, tj. mieszkańców m. Tarnowa w ruchu rekreacyjnym i weekendowym.

Aktywny udział Urzędu Gminy w promocji turystyki polegać powinien przede wszystkim na prowadzeniu działań marketingowych a więc takich, które ułatwiają i przyspieszają wymianę produktu turystycznego pomiędzy podmiotami z terenu gminy a potencjalnymi klientami np. z Tamowa, Krakowa, Śląska.

W tym celu konieczna jest m.in.:

- dystrybucja oferty turystycznej, która zapewnić ma maksymalną wygodę w dostępności do usług (drogi, parkingi, telekomunikacja, poczta),
- promocja i reklama, które dostarczyć mają potencjalnemu klientowi maksimum informacji o produkcie (ofercie) turystycznym (w tym o gospodarstwach agroturystycznych, bazie turystyki konnej, rowerowej itp.),
- propagowanie wśród mieszkańców stosowania odpowiedniego standardu usług i estetyzacji miejscowości, a zwłaszcza obszarów turystycznych.

Rozwój turystyki na terenie gminy wymaga:

- zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy poprzez ochronę istniejących zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kształtowanie "oryginalnego wizerunku" gminy,
- zwiększania stopnia fachowości obsługi,
- tworzenia pakietów różnorodnych usług turystycznych adresowanych do konkretnych lub potencjalnych odbiorców - usługi agroturystyczne, turystyka konna, turystyka rowerowa, myślistwo i inne.

W tym celu konieczne jest:

- tworzenie ładu w zagospodarowaniu przestrzennym i estetyzacja gminy,
- podnoszenie poziomu sanitarnego wsi (w pierwszym rzędzie dotyczy to uporządkowania gospodarki ściekowej i odpadami, zapewnienie czystości i porządku),
- dbałość o estetykę (tu zwrócić należy uwagę na nowe formy architektoniczne, kształtowanie zieleni, kształtowanie przestrzeni publicznych),
- uzupełnianie urządzeń, instytucji, punktów handlowych i usługowych służących zarówno turystom jak i stałym mieszkańcom (dotyczy to przede wszystkim ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, telekomunikacji, urządzeń rekreacyjno-sportowych, małej gastronomii),
- usprawnienie komunikacji poprzez budowę sieci parkingów, zagospodarowanie turystyczne dróg i szlaków, sezonowe zwiększenie kursów autobusowych (komunikacja zbiorowa) i inne, ochrona walorów turystycznych i krajoznawczych gminy, rozbudowa bazy gastronomicznej, na którą powinny się składać: restauracje, bary, kawiarnie, "domowe kuchnie",
- wyposażenie obszaru w urządzenia turystyczne związane ze spędzaniem czasu wolnego, takie jak np. ścieżki spacerowe, urządzone punkty widokowe, urządzone miejsca do gier i zabaw, ścieżki rowerowe, ścieżki konne,
- rozwój usług turystycznych, takich jak np. organizacja różnego rodzaju imprez folklorystycznych, przewozy konne (dorożki), kuligi itp.,
- dbałość o czystość i estetykę ogólną w tym poszczególnych obiektów i obojść gospodarczych. Pomocne mogą być różnego rodzaju działania, jak konkursy pod hasłem np. "Podziwiał mój ogród", "Kolorowe obejście", "Czysty dom" etc., połączone z rozprawdaniem nasion i cebulek kwiatowych dla zwycięzców,
- opracowanie turystycznego znaku rozpoznawczego gminy oraz łatwego do zapamiętania hasła-sloganu,
- wprowadzenie ujednoczonego zestawu znaków informacyjnych (tablic, gablot, drogowskazów, piktogramów, reklam itp.) wykorzystujących turystyczny znak rozpoznawczy gminy (tzw. BRAMY GMINY),
- opracowanie reklamy oferty turystycznej gminy w postaci kilku folderów (adresowanych do różnych grup odbiorców), reklamy telewizyjnej, reklamy radiowej nie tylko w lokalnych rozgłośniach, reklamy prasowej.

4.6 Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

W niniejszym dziale określono podstawowe wytyczne dotyczące zasad zagospodarowania i użytkowania terenów jakie znalazły się w studium. Zachowanie ustalonych zasad pozwoli na racjonalną gospodarkę przestrzenią oraz zachowanie odpowiednich standardów kształtowanej na ich podstawie zabudowy.

4.6.1 Tereny zabudowy mieszkaniowej – MN

Tereny zabudowy mieszkaniowej przewidziane są do uzupełnienia istniejących zespołów zabudowy oraz do realizacji nowych inwestycji mieszkaniowych realizowanych indywidualnie lub w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej. Wskazana jest modernizacja istniejącej zabudowy oraz towarzyszącej jej infrastruktury technicznej i społecznej.

Z zespołów mieszkaniowych należy eliminować obiekty i użytkowania, których funkcjonowanie lub estetyka są kolizyjne z funkcją mieszkaniową.

Podstawowe zagospodarowanie:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca, bliźniacza lub szeregowa,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (do 5 mieszkań),
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- ulice, drogi dojazdowe i wewnętrzne,
- budynki gospodarcze i garażowe,
- zieleń,
- ciągi piesze i rowerowe.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- zabudowa usługowa,
- zabudowa sportowo - rekreacyjna,
- parkingi.

4.6.2 Tereny zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy usługowo-produkcyjnej – MP

Tereny zabudowy mieszkaniowej o charakterystyce jak dla terenów MN, wzbogacone o możliwość lokalizacji obiektów usługowo - produkcyjnych. Precyzyjne ustalenie terenów pod działalność usługowo – produkcyjną nastąpi na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (po szczegółowej analizie uwarunkowań). Działalność inwestycyjna na terenach wskazanych do realizacji obiektów usługowych i produkcyjnych powinna być związana z wyposażeniem terenów w infrastrukturę techniczną zapewniającą właściwą gospodarkę zasobami środowiska ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki ściekowej i odpadowej. Ewentualna szkodliwość dla środowiska wywołana działalnością produkcyjną nie może wykraczać poza granice terenów wyznaczonych dla funkcji produkcyjnych.

Podstawowe zagospodarowanie:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca, bliźniacza lub szeregowa,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (do 5 mieszkań),

- zabudowa produkcyjna, składy i magazyny nie stwarzające uciążliwości dla środowiska,
- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 2000 m²,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- ulice, drogi dojazdowe i wewnętrzne,
- budynki gospodarcze i garażowe,
- zieleń,
- ciągi piesze i rowerowe.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- zabudowa usługowa nie stwarzająca uciążliwości dla środowiska,
- zabudowa sportowo - rekreacyjna,
- parkingi.

4.6.3 Tereny zabudowy usługowo - produkcyjnej – U/P

Tereny zabudowy usługowej odgrywające ważną rolę w strukturze przestrzennej gminy. Jakość tych terenów będzie stanowić o sposobie postrzegania gminy jako miejsca do lokalizowania nowych przedsięwzięć. Wskazana jest realizacja nowej zabudowy w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej. Zalecane jest ustalenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego precyzyjnych zasad kształtowania ładu przestrzennego i wymagań wynikających z uwarunkowań środowiskowych.

Podstawowe zagospodarowanie:

- zabudowa produkcyjna i przetwórcza,
- bazy, składy, magazyny i hurtownie,
- zabudowa usługowa,
- obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 2000 m²,
- zabudowa i urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- garaże wielopoziomowe (także podziemne),
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- ulice dojazdowe, drogi wewnętrzne,
- budynki gospodarcze i garażowe,
- zieleń,
- ciągi piesze i rowerowe.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca, bliźniacza, szeregowa lub grupowa,

- maszty i stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej pod warunkiem zachowania norm bezpieczeństwa publicznego, określonych przepisami odrębnymi,
- reklamy wolnostojące.

4.6.4 Tereny sportu i rekreacji – US

Zespół obiektów i urządzeń sportowo - rekreacyjnych ukierunkowany głównie na turystykę konna (prowadzony jak zorganizowana działalność inwestycyjna). Kompleks stanowić będzie atrakcyjne miejsce wypoczynku dla mieszkańców gminy jak i miasta Tarnowa. Zainwestowanie terenów sportu i rekreacji winno przebiegać z uwzględnieniem walorów pejzażu wiejskiego i środowiska przyrodniczego.

Podstawowe zagospodarowanie:

- obiekty i urządzenia sportowe,
- obiekty rekreacyjne,
- pas startowy dla samolotów o nawierzchni trawiastej,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- ulice dojazdowe, drogi wewnętrzne,
- budynki gospodarcze i garażowe,
- ciągi piesze i rowerowe,
- zieleń urządzona ogólnodostępna.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- zabudowa usługowa nie stwarzająca uciążliwości dla środowiska,
- parkingi i place manewrowe.

4.6.5 Tereny powierzchniowej eksploatacji kruszyw – PE oraz PE.1

Tereny złóż kruszyw naturalnych przewidziane do eksploatacji, a docelowo po wyeksploatowaniu do rekultywacji i zagospodarowania na cele usług, sportu i rekreacji.

W terenach oznaczonych symbolem PE.1 ustala się zakaz zabudowy z dopuszczeniem realizacji tymczasowych obiektów budowlanych związanych z powierzchniową eksploatacją kruszyw – rekultywacja tych terenów powinien się odbywać w kierunku leśnym.

Podstawowe zagospodarowanie (nie dotyczy terenów PE.1):

- zabudowa i urządzenia sportowo-rekreacyjne,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- ulice, drogi dojazdowe i wewnętrzne,

- budynki gospodarcze i garażowe,
- zieleń,
- ciągi piesze i rowerowe.

Dopuszczalne zagospodarowanie (nie dotyczy terenów PE.1):

- budynki rekreacji indywidualnej,
- parkingi.

Tymczasowe zagospodarowanie:

- obiekty budowlane związane z powierzchnią eksploatacją kruszyw.

4.6.6 Tereny parków – ZP

Zespoły istniejącej zieleni parkowej do zachowania oraz tereny projektowanej zieleni parkowej do realizacji. Zespoły zieleni parkowej gminy winny zostać objęte stałym utrzymaniem.

Podstawowe zagospodarowanie:

- zieleń urządzona ogólnodostępna,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- obiekty małej architektury,
- ciągi piesze i rowerowe.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- zabudowa usługowa nie stwarzająca uciążliwości dla środowiska,
- urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne,
- drogi dojazdowe i wewnętrzne.

4.6.7 Tereny cmentarzy – ZC

Tereny przeznaczone na pochówek, obejmują istniejące cmentarze oraz rezerwy terenowe do ich powiększenia. Istniejąca zieleń na terenach cmentarzy do utrzymania i pielęgnacji.

Podstawowe zagospodarowanie:

- groby, grobowce i kaplice wyznaniowe,
- pomniki pamięci,
- zieleń urządzona.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- obiekty małej architektury,
- drogi dojazdowe i wewnętrzne,
- ciągi piesze,
- miejsca postojowe.

4.6.8 Tereny lasów i zalesień – ZL

Tereny stanowiące przestrzeń gospodarki leśnej, spełniający istotną funkcję przyrodniczo – krajobrazową w układzie przestrzennym gminy, obejmujący tereny leśne i predysponowane do zalesień – rozróżnione na rysunku studium pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”. Tereny wchodzą w system obszarów wymagających ochrony środowiska przyrodniczego.

Podstawowe zagospodarowanie:

- lasy i zalesienia,
- drogi leśne i dojazdowe,
- obiekty oraz urządzenia gospodarki leśnej,
- wody powierzchniowe śródlądowe,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- przebudowa, rozbudowa, nadbudowa oraz odbudowa istniejących budynków z możliwością jednorazowego powiększenia powierzchni zabudowy o 50%.

4.6.9 Tereny trwałych użytków zielonych – RZ

Tereny użytkowane rolniczo, spełniający istotną funkcję przyrodniczo – krajobrazową w układzie przestrzennym gminy, obejmujący grunty rolne i użytki zielone o niższych klasach bonitacyjnych gleb oraz obszary środowiska przyrodniczego cieków wodnych, źródeł i zadrzewień śródpolnych. Tereny wchodzą w system obszarów otwartych wymagających ochrony przed zabudową.

Podstawowe zagospodarowanie:

- grunty rolne,
- łąki, pastwiska, skupiska zadrzewień,
- wody powierzchniowe śródlądowe,
- zieleń łąkowa,
- zieleń nieurzędzona,
- zieleń izolacyjna,

- urządzenie i budowle służące do ochrony przed powodzią.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- przebudowa, rozbudowa, nadbudowa oraz odbudowa istniejących budynków z możliwością jednorazowego powiększenia powierzchni zabudowy o 50%,
- drogi klasy dojazdowej,
- urządzenia służące turystyce (tablice informacyjne, altany, zadaszenia, siedziska),
- ścieżki piesze i rowerowe,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

4.6.10 Tereny rolnicze – R

Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej o najwyższych, w skali gminy, wartości gruntów rolnych wyłączone z zabudowy.

Podstawowe zagospodarowanie:

- grunty rolne,
- łąki, pastwiska, skupiska zadrzewień,
- wody powierzchniowe śródlądowe,
- zieleń łąkowa,
- zieleń nieurządzona,
- zieleń izolacyjna,
- urządzenia i budowle służące do ochrony przed powodzią.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- przebudowa, rozbudowa, nadbudowa oraz odbudowa istniejących budynków z możliwością jednorazowego powiększenia powierzchni zabudowy o 50%,
- drogi klasy dojazdowej,
- ścieżki piesze i rowerowe,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

4.6.11 Tereny wód powierzchniowych śródlądowych – WS

Tereny otwartych zbiorników wodnych istniejących i projektowanych oraz cieków wodnych i rowów melioracyjnych odwadniających teren gminy.

Podstawowe zagospodarowanie:

- wody otwarte śródlądowe,

- obudowa biologiczna wód (zadrzewienia, zakrzewienia itp.),
- obiekty i urządzenia hydrotechniczne,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- mosty drogowe i kolejowe,
- drogi klasy zbiorczej, lokalnej i dojazdowej.

4.6.12 Tereny infrastruktury technicznej – K, G, W

Tereny przeznaczone do funkcjonowania infrastruktury technicznej z możliwością adaptacji, modernizacji, rozbudowy i budowy nowych obiektów.

Podstawowe zagospodarowanie:

K – odprowadzenie ścieków: oczyszczalnie ścieków,

G – zaopatrzenie w gaz: stacje redukcyjno pomiarowe gazu I^o i II°,

W – wodociągi: ujęcia wody (studnie), obiekty dla potrzeb uzdatniania wody.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- ulice, drogi dojazdowe i wewnętrzne,
- miejsca postojowe,
- zieleń,
- obiekty małej architektury.

4.6.13 Tereny dróg publicznych – KA, KGP, KG, KZ, KL

Tereny przeznaczone do funkcjonowania układu drogowego. Układ tworzą drogi publiczne krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Podstawowe zagospodarowanie:

- drogi klasy autostrady (oznaczone symbolem KA)
- drogi i ulice klasy głównej ruchu przyspieszonego (oznaczone symbolem KGP),
- drogi i ulice klasy głównej (oznaczone symbolem KG),
- drogi i ulice klasy zbiorczej (oznaczone symbolem KZ),
- drogi i ulice klasy lokalnej (oznaczone symbolem KL)
- jezdnie ulic i dróg, pobocza, skarpy i rowy,
- budowle takie jak: obiekty mostowe, tunele, przepusty, konstrukcje oporowe,
- węzły drogowe.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- przystanki komunikacji zbiorowej,
- miejsca postojowe,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- ścieżki piesze i rowerowe.

4.6.14 Tereny kolei - KK

Tereny przeznaczone do funkcjonowania układu kolejowego. Planowane utrzymanie i modernizacja istniejących linii.

Podstawowe zagospodarowanie:

- linie kolejowe,
- bocznice kolejowe,
- obiekty inżynierskie takie jak: wiadukty, tunele, estakady.

Dopuszczalne zagospodarowanie:

- stacje i przystanki kolejowe,
- obiekty i urządzenia obsługi transportu kolejowego,
- drogi klasy dojazdowej, lokalnej i zbiorczej,
- miejsca postojowe,
- ścieżki piesze i rowerowe,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

4.6.15 Tereny zamknięte

Na terenie gminy znajdują się odcinek linii kolejowej będący terenem zamkniętym, którego granice pokazano na rysunku pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

5.1 Główne problemy i cele polityki komunikacyjnej

Wysoka gęstość istniejącej sieci drogowej dróg powiatowych i gminnych i wystarczająca sprawność przepustowa, nie stwarzają i nie będą stwarzać problemów dostępności i osiągalności celów podróży w obszarze gminy. Problemem najbliższych lat stanie się natomiast niewystarczająca przepustowość odcinka drogi krajowej nr 73 do Tarnowa.

W dalszej przyszłości, po zrealizowaniu autostrady, standard obsługi komunikacyjnej gminy uzyska nową jakość. Dzięki budowie węzła autostradowego gmina uzyska dodatkową, bardzo wysoką dostępność i osiągalność komunikacyjną.

Wzrost ruchu, przede wszystkim na drodze krajowej nr 73, oraz pojawienie się autostrady zaostreżą problem nadmiernych uciążliwości komunikacyjnych i ochrony środowiska. W miejscach szczególnie konfliktowych, będą musiały nastąpić przesunięcia zabudowy mieszkaniowej lub zrealizowane odpowiednie zabezpieczenia.

Przebieg planowanej autostrady A4 oraz lokalizacja węzła z drogą krajową nr 73, stwarza niewątpliwie sytuację pojawienia się nowego źródła uciążliwości komunikacyjnych w południowej części gminy, zwłaszcza dla wsi: Brzozówka, Zaczarnie i Nowe Żukowice. Należy jednak podkreślić, iż przebieg autostrady prowadzony w zasadzie poza obszarami zabudowanymi (z wyjątkiem koniecznych do wyburzenia fragmentów istniejącej zabudowy w Zaczarniu oraz przy przecinanej drodze w Nowych Żukowicach) w maksymalnym stopniu minimalizuje uciążliwość drogi dla mieszkańców. W miejscach konfliktowych, zgodnie z wykonanymi opracowaniami specjalistycznymi, zrealizowane zostaną odpowiednie zabezpieczenia.

Równocześnie przebieg autostrady, a w zasadzie lokalizacja węzła, stwarzają nowe możliwości rozwojowe gminy. W rejonie węzła, wzdłuż drogi krajowej nr 73, można przewidywać lokalizacje terenów produkcyjno-usługowych i innych wpływających na aktywizację gospodarczą gminy.

Według aktualnych prognoz ruchu do roku 2020, na drodze krajowej nr 73, odcinku Tarnów - Lisia Góra ruch dobowy wzrośnie do wielkości ok. 20 000 pojazdów, na pozostałym odcinku tej drogi ruch wzrośnie do ok. 12 000 pojazdów. Na drodze wojewódzkiej nr 984 ruch wzrośnie do wielkości 8 000 pojazdów. Oznacza to konieczność modernizacji drogi krajowej nr 73 do standardu co najmniej, drogi głównej ruchu przyspieszonego. Obciążenie ruchem dróg pozostałych: powiatowych i gminnych nie będzie duże i nie stworzy istotnych zagrożeń dla środowiska.

Największych problemów braku przepustowości i nadmiernych uciążliwości komunikacyjnych w najbliższych kilkunastu latach należy spodziewać się na drodze krajowej nr 73, szczególnie na odcinku do Tarnowa.

Oddanie do ruchu w najbliższych kilku latach planowanej autostrady A4 Kraków - Tarnów i dalej Rzeszów, z węzłem Krzyż, spowoduje istotne zmiany w przebiegu głównych potoków ruchu tranzytowego na kierunku wschód - zachód oraz ruchu dojazdowego do Tarnowa od strony północnej.

Na pozostałych drogach, obecnie powiatowych i gminnych ruch wzrośnie w znacznie mniejszym stopniu.

Główne problemy komunikacyjne najbliższych lat związane będą niemal wyłącznie z koniecznością zapewnienia odpowiedniej przepustowości tras drogowych najwyższych kategorii. Te problemy muszą być rozwiązane i finansowane przez administrację centralną, lecz przy współpracy i pomocy władz gminnych.

5.2 Zasady przekształceń układu komunikacyjnego

Do połowy roku 2013 powstanie autostrada A4 na odcinku Kraków-Rzeszów oraz związany z nią

węzeł Krzyż.

Niezależnie od budowy autostrady, zmodernizowana zostanie droga krajowa nr 73 Tarnów - Szczucin - Kielce. Obecnie zakłada się drogę klas głównej ruchu przyspieszonego.

Zaproponowany przebieg obejścia wschodniego centrum Lisiej Góry (w ciągu drogi wojewódzkiej nr 984) należy traktować jako ogólną propozycję – ostateczna decyzja co do realizacji (lub nie) drogi oraz jej finalnego przebiegu zapadnie na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Planuje się powiększenie sieci dróg powiatowych o drogę łączącą centrum Pawężowa z sołectwem Śmigno (droga w kierunku na Lisia Górę). W zakresie dróg zarządzanych przez gminę, poza remontami istniejących nawierzchni, przewiduje się budowę nowych dróg, łączących wsie Śmigno i Pawężów, Pawężów i Brzozówkę, Kobierzyn i Łukową.

Obowiązują następujące wytyczne modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji:

AUTOSTRADY – KL. A:

- min. szerokość jezdni: 2 x 7,5 m
- min. szerokość w liniach rozgraniczających drogę: 60 m
- min. odległość zabudowy od krawędzi jezdni:
  - w terenie zabudowanym: 30 m
  - w terenie niezabudowanym: 50 m

DROGI KRAJOWE – KL. GP:

- min. szerokość jezdni 2 x 7,0 m lub 1 x 7,0 m
- min. szerokość w liniach rozgraniczających drogę: 40 m
- min. odległość zabudowy od krawędzi jezdni:
  - w terenie zabudowanym: 20 m
  - w terenie niezabudowanym: 40 m

DROGI WOJEWÓDZKIE – KL. G:

- min. szerokość jezdni: 7,0 m
- min. szerokość w liniach rozgraniczających drogę: 25 m
- min. odległość zabudowy od krawędzi jezdni:
  - w terenie zabudowanym: 8 m
  - w terenie niezabudowanym: 20 m

DROGI POWIATOWE – KL. Z

- min. szerokość jezdni: 7,0 m
- min. szerokość w liniach rozgraniczających drogę: 20 m
- min. odległość zabudowy od krawędzi jezdni:

- w terenie zabudowanym: 8 m
- w terenie niezabudowanym: 20 m

DROGI GMINNE – KL. L

- min. szerokość jezdni: 5,0 m
- min. szerokość w liniach rozgraniczających drogę: 12 m
- min. odległość zabudowy od krawędzi jezdni:
  - w terenie zabudowanym: 6 m
  - w terenie niezabudowanym: 15 m

DROGI GMINNE – KL. D

- min. szerokość jezdni: 4,5 m
- min. szerokość w liniach rozgraniczających drogę: 10 m
- min. odległość zabudowy od krawędzi jezdni:
  - w terenie zabudowanym: 6 m
  - w terenie niezabudowanym: 15 m

6. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

6.1 Gospodarka wodna

Głównym źródłem wody pitnej dla mieszkańców gminy Lisia Góra są i pozostaną nadal wody podziemne zasobnego zbiornika wód czwartorzędowych wchodzących w skład Kotliny Sandomierskiej. Zatwierdzone zasoby wodne nie pokrywają docelowego prognozowanego zapotrzebowania wody, konieczne jest udokumentowanie dodatkowych źródeł wody, umożliwiających wielokierunkowe zasilanie systemu.

Poniżej w układzie tabelarycznym sporządzono prognozę bilansu zapotrzebowania wody przy zastosowaniu scalonego wskaźnika średniego dobowego zapotrzebowania wody przypadającego na 1 mieszkańca, zakładając docelowo osiągnięcie pełnego standardu wyposażenia mieszkań tj. w zlew kuchenny, spłukiwany ustęp oraz urządzenia kąpielowe z ciepłą wodą, a budynków inwentarskich w instalacje wodociągowe i samoczynne poidła.

Dla prognozy docelowego bilansu zapotrzebowania wody przyjęto następujące wielkości scalonego wskaźnika średniego dobowego zapotrzebowania wody:

- dla wsi do 1000 mieszkańców $q_0 = 160 \text{ l/mk/dobę}$
- dla wsi powyżej 1000 mieszkańców ze znaczną rezerwą terenów przeznaczonych pod usługi $q_0 = 200 \text{ l/mk/dobę}$

- dla wsi:

Brzozówka

Lisia Góra

Zaczarnie

jako wsi przewidzianych do szczególnej koncentracji usług, drobnej produkcji rolno-spożywczej, magazynów oraz usług związanych z obsługą projektowanego węzła autostrady, przyjęto $q_0 = 250$ l/mk/dobę.

Wskaźnik "q₀" obejmuje zapotrzebowanie wody dla terenów mieszkaniowych z uwzględnieniem zapotrzebowania wody dla zwierząt gospodarskich, dla zabudowy zagrodowej, zapotrzebowanie wody dla usług, drobnej wytwórczości, obsługi rekreacji oraz straty na sieci w wielkości rzędu 15%. Współczynnik nierównomierności dobowej przyjęto w wielkości $N_d = 1.5$, a nierównomierności godzinowej $N_h = 2.0$.

Bilans sporządzono przy założeniu objęcia siecią wodociągów 100% mieszkańców dla tzw. realnego wariantu rozwoju gminy [tabela nr 1] oraz dodatkowo z uwzględnieniem teoretycznej liczby mieszkańców wynikającej z tzw. chłonności terenów budowlanych określonych w niniejszym Studium, przy założeniu ich wykorzystania w 50 ÷ 65% [tabela nr 2].

Prognoza docelowego bilansu zapotrzebowania wody dla wsi gminy Lisia Góra wskazuje na docelowe zapotrzebowanie wody w wielkości:

$$Q_{sr\ dob} = 3310 \text{ m}^3/\text{dobę} \div 4065 \text{ m}^3/\text{dobę}$$

$$\text{tj. } 138 \text{ m}^3/\text{h} \div 170 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{max\ dob} = 4963 \text{ m}^3/\text{dobę} \div 6098 \text{ m}^3/\text{dobę}$$

$$\text{tj. } 207 \text{ m}^3/\text{h} \div 254 \text{ m}^3/\text{h}$$

Podstawą zaopatrzenia w wodę wsi gminy Lisia Góra będzie nadal wodociąg grupowy "Żabno – Lisia Góra", oparty na poborze wód podziemnych studniami wierconymi zlokalizowanymi we wsi Łęg Tarnowski, gmina Żabno, o zasobach eksploatacyjnych zatwierdzonych w wielkości $Q_e = 172,3$ m³/h tj. 4135,2 m³/dobę. [decyzja z 4.02.1998 r.] – docelowo wzmocniony poborem wody z dodatkowego źródła wody, aktualnie poszukiwanego, a mianowicie m. in. ujęcia wód podziemnych rozpoznawanego w rejonie wsi Stare Żukowice, przysiółek Polany o zasobach eksploatacyjnych ocenianych w wielkości $Q_e = 30,0$ m³/h z ewentualnym dosyłem wody z wodociągu "Tarnów" z rejonu ul. Nowodąbrowskiej, co pozwoliłoby na dodatkowe zasilenie sieci w rejonie wsi Brzozówka. Główne kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę to dalsza rozbudowa, modernizacja, wzmocnienie stopnia niezawodności pracy wszystkich pracujących systemów wodociągowych wchodzących w skład wodociągu grupowego "Lisia Góra".

Dyspozycje w zakresie porządkowania i rozwoju systemu:

- W zakresie źródeł wody – gmina w całości uzależniona jest od zasobów ujęcia wody w Łęgu Tarnowskim (gm. Żabno), stanowiącego także źródło wody dla wsi: Łęg Tarnowski, Ilkowice, Bobrowniki Wielkie i Niedomice z gm. Żabno oraz rejonu ul. Wiśniowa – Krzyska w Tarnowie, w pełni zabezpieczającego aktualne potrzeby gminy, ale niewystarczającego dla zbilansowania

prognozowanego docelowego zapotrzebowania wody.

- Konieczne jest udokumentowanie dodatkowego źródła wody – jakim w przypadku gm. Lisia Góra może być ujęcie wód podziemnych z utworów czwartorzędowych, rozpoznanych w kat. "C" we wsi Stare Żukowice, przysiółek "Polany". Obszar postulowanego ujęcia wód podziemnych został wyznaczony jako ważniejsza lokalizacja terenowa z zakresu infrastruktury technicznej na planszy p.t. "Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy". Istotnym uwarunkowaniem dla zagospodarowania tego obszaru jest fakt, że stanowi on równocześnie udokumentowane złożę piasku.

Dla pełnego zbilansowania potrzeb, jako kolejne źródło wody, sugeruje się przeanalizowanie możliwości dodatkowego zasilania wodociągu "Lisia Góra" z wodociągu grupowego "Tarnów", w rejonie ul. Nowodąbrowskiej, przez doprowadzenie wody do sieci wsi Brzozówka, co jest rozwiązaniem tym korzystniejszym, że wprowadza dodatkowe źródło wody w rejon prognozowanego największego uaktywnienia gminy.

- W zakresie urządzeń i sieci wodociągowej na terenie całej gminy – konserwacja i modernizacja, celem zapewnienia mieszkańcom prawidłowego funkcjonowania systemu, ze szczególnym uwzględnieniem przysiółków pozostających jeszcze poza zasięgiem obsługi; powiększenie rezerwy zbiornikowej dla zwiększenia niezawodności obsługi w okresach pobory szczytowego

- Wprowadzone kierunki rozwoju gminy nie naruszają ogólnych zasad zaopatrzenia w wodę, ani podstawowych elementów istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę;

- Głównym uwarunkowaniem prawidłowego funkcjonowania wodociągów na terenie gminy jest prawidłowe gospodarowanie zasobami stanowiącymi źródło wody dla wodociągu "Lisia Góra – Żabno", włączenie do systemu – dodatkowego źródła wody, ich ochrona przed nadmierną eksploatacją.

6.2 Gospodarka ściekowa

Położenie gminy w prawostronnym dorzeczu Wisły, pokrytym stosunkowo gęstą siatką cieków i potoków stanowiących dopływy rz. Breń i rz. Czarnej oraz rowów nacinających terasy tych rzek, przy równoczesnym objęciu wszystkich wsi gminy siecią wodociągową powoduje, iż głównym uwarunkowaniem rozwoju gminy jest realizacja kanalizacji zbiorczej na obszarze gminy, celem zahamowania degradacji wód powierzchniowych i podziemnych.

Poniżej w układzie tabelarycznym [tabela nr 3] przedstawia się prognozę bilansu ścieków z poszczególnych wsi gminy, sporządzoną dla okresu docelowego, przy zastosowaniu wskaźnika scalonego, przyjętego w wielkości $q_j = 130 \text{ l/mk/dobę}$, za wyjątkiem wsi:

- Brzozówka
- Lisia Góra
- Zaczarnie

jako wsi o szczególnej koncentracji usług, dla których przyjęto ilość ścieków w wielkości 80%

zapotrzebowania wody.

Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych na obszarze gminy obejmują:

- 1) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – część zachodnia Śmigno – Pawężów,
- 2) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – Lisia Góra,
- 3) Modernizacja oczyszczalni – SBR Brzozówka,
- 4) Likwidacja oczyszczalni KOS Lisia Góra – przepompownia,
- 5) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – Łukowa - Północ,
- 6) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – Kobierzyn
- 7) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – Breń,
- 8) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – Zaczarnie,
- 9) Modernizacja SBR Łukowa – przepompownia,
- 10) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej – Stare Żukowice,
- 11) Realizacja oczyszczania wód deszczowych:
  - a) Budowa kanalizacji burzowej w miejscowości Zaczarnie,
  - b) Budowa kanalizacji burzowej w miejscowości Stare Żukowice.

Poza zasięgiem kanalizacji zbiorczej jako obszary indywidualnego unieszkodliwiania i odprowadzania ścieków proponuje się pozostawić pojedyncze enklawy zabudowy rozproszonej, m.in.:

- * na terenie wsi Nowa Jastrząbka: przysiółek "Pniaki", przysiółek "Zalesie", w północnej części wsi oraz przysiółek Nowa Wieś we wschodnim obrzeżu wsi;
- * we wsi Nowe Żukowice: przysiółek Jawornik Nowy (wschodnie obrzeże wsi), oraz przysiółek "Marek" w północno-zachodniej części wsi
- * we wsi Zaczarnie – przysiółek "Partuły pod Lisią Górą" (na północ od autostrady).

Na terenie całej gminy systemem obowiązującym jest system kanalizacji rozdzielczej, obejmujący wyłącznie realizację kanalizacji sanitarnej. Głównym uwarunkowaniem dla rozwoju gminy jest wcześniejsze jej skanalizowanie.

Dyspozycje w zakresie porządkowania i rozwoju systemów kanalizacyjnych:

- * Na terenie całej gminy winna obowiązywać zasada odprowadzania ścieków do kanalizacji,
- * Dla wskazanych obszarów do zainwestowania określono kierunki sprowadzenia ścieków do najbliższych istniejących lub projektowanych kanałów sanitarnych,
- * Oczyszczalnie ścieków zlokalizowane na terenach zalewowych wymagają podniesienia terenu lub wyniesienia obiektów ponad rzędną (Q1%),
- * Gospodarka osadowa winna być prowadzona w powiązaniu z miastem Tarnowem lub na terenie

jednej z projektowanych oczyszczalni, zlokalizowanej centrycznie w stosunku do pozostałych oczyszczalni.

Celem nadrzędnym polityki zrównoważonego rozwoju na obszarze gminy Lisia Góra winna być ochrona wód powierzchniowych i podziemnych m.in. przez systematyczne skanalizowanie obszaru gminy i realizacja tego celu winna towarzyszyć rozwojowi przestrzennemu i gospodarczemu gminy.

6.3 Gospodarka odpadami

Utrzymuje się kierunki gospodarki odpadami określone w opracowaniach: „Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Lisia Góra na lata 2004-2015” oraz „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lisia Góra na lata 2004-2015”.

Utrzymuje się kontynuację wdrażania selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców oraz objęcie ich zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych i odpadów budowlanych. Utrzymuje się wspieranie kompostowania odpadów organicznych w ogrodach przydomowych. Zaleca się prowadzenie zbiórki przeterminowanych i bezużytecznych leków.

Zaleca się prowadzenie inwentaryzacji i unieszkodliwiania urządzeń, elementów budowlanych zawierających substancje niebezpieczne oraz zorganizowanie zbiórki urządzeń elektrycznych i elektronicznych wycofanych z eksploatacji.

Zaleca się zorganizowanie systemu zbiórki, gromadzenia odpadów niebezpiecznych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Zaleca się prowadzenie inwentaryzacji (monitoringu) i podjęcie działań w celu likwidacji „dzikich wysypisk śmieci”.

Zaleca się prowadzenie promocji wyrobów z udziałem surowców wtórnych oraz przeprowadzenie szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie prawodawstwa polskiego i unijnego dotyczącego gospodarowania odpadami.

Zaleca się wdrażanie technologii „czystej produkcji”, metod „zarządzania środowiskowego”.

6.4 Elektroenergetyka

Przewidywany wzrost liczby mieszkańców wynikający z prognoz demograficznych wynosi dalszych 2800 mieszkańców, co oznacza wzrost liczby mieszkańców o około 20% w stosunku do stanu istniejącego. Oznacza to wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną o ok. 2,20 do 2,60 MVA.

Biorąc pod uwagę sposób zagospodarowania gminy, charakteryzującej się niezbyt dużą koncentracją zabudowy, należy się liczyć w okresie docelowym z koniecznością budowy ok. 20 do 30 nowych stacji transformatorowych. Rozmieszczenie nowych stacji transformatorowych będzie dosyć nierównomierne i precyzyjnie określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub odpowiednich decyzjach administracyjnych.

Największa ich ilość znajdzie lokalizację na terenie wsi: Lisia Góra, gdzie wzrost zapotrzebowania

szacuje się na ok. 800 kW, Zaczarnie ok. 400 kW, Brzozówka ok. 500 kW, Stare Żukowice ok. 320 kW, Pawężów 200 kW.

Wzrost zapotrzebowania w pozostałych wsiach szacuje się następująco: Breń 50 kW, Kobierzyn 40 kW, Łukowa 100 kW, Nowa Jastrząbka 80 kW, Nowe Żukowice 150 kW, Śmigno 150 kW.

Jednakże wyznaczone nowe tereny pod zabudowę znacznie przekraczają potrzeby wynikające z prognoz demograficznych, a tym samym ich wykorzystanie trudne jest obecnie do przewidzenia i prawdopodobnie pociągnie za sobą konieczność budowy większej ilości nowych stacji transformatorowych.

Ze względu na ogólny charakter opracowania jakim jest "Studium", nie ma możliwości szczegółowego określenia zarówno ilości (zależy to od mocy zainstalowanych jednostek), jak również konkretnych lokalizacji stacji transformatorowych. Te zagadnienia mogą być rozwiązane bardziej szczegółowo przy sporządzaniu planu miejscowego.

Ustalenia studium dopuszczają także realizację instalacji fotowoltaicznych (w ramach sieci i urządzeń infrastruktury technicznej) do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.

6.5 Gazownictwo

Aktualnie większość obszaru gminy korzysta z sieci gazowych. Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci gazowych dla nowoprojektowanej zabudowy.

Przez teren gminy przebiega trasa projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia DN700/8,4 MPa relacji Pogórska Wola – Tworzeń na odcinku Pogórska Wola – Swarzów. Trasę projektowanego gazociągu oznaczono na rysunku studium.

Ponieważ istniejące sieci średniego ciśnienia posiadają ograniczoną przepustowość (małe średnice odcinków gazociągów), w związku z przewidywanym wzrostem zapotrzebowania gazu, nastąpi konieczność modernizacji systemu zasilania w gaz. Modernizacja ta polegać będzie na stworzeniu dodatkowego źródła zaopatrzenia w gaz oraz budowie lub przebudowie odcinków sieci gazowych średniego ciśnienia. Przewiduje się realizację nowego gazociągu wysokoprężnego w sąsiedztwie trasy istniejącego obecnie. Docelowo źródłami zaopatrzenia w gaz pozostanie stacja redukcyjna I stopnia w Lisiej Górze.

W ramach modernizacji sieci gazowej przewiduje się wykonanie połączeń sieci pomiędzy Lisią Górą a Zaczarniem (wzdłuż nowych terenów budowlanych), jak i połączenie sieci wsi Brzozówka ze stacją redukcyjną w Lisiej Górze.

Planuje się również doprowadzenie gazu dla potrzeb obiektów inwestycji usługowo-produkcyjnych przewidywanych w wyznaczonych obszarach strategicznych. Przewiduje się możliwość użytkowania gazu dla potrzeb komunalno-bytowych oraz ogrzewania nowych odbiorców. System sieci średniego ciśnienia na terenie gminy powiązany będzie w dalszym ciągu z sieciami miasta Tarnowa i Dąbrowy Tarnowskiej.

Bilans gazu

Wg niniejszego studium przewiduje się w gminie wzrost liczby mieszkańców w wysokości około 21 – 23%. Bilans gazu wyliczono na podstawie wskaźników Karpackich Zakładów gazownictwa z uwzględnieniem potrzeb komunalnych i grzewczych dla przewidywanej ilości mieszkańców z uwzględnieniem rezerwy dla projektowanych obiektów na terenie gminy w wysokości 30%.

Przewidywane zapotrzebowanie godzinowe gazu ok. 2400 Nm³/h.

Wzrost zapotrzebowania gazu w związku z programem rozwoju gminy przewidywanym w "Studium" szacuje się następująco:

Lp.	Miejscowość	Przewidywany wzrost zapotrzebowania gazu
1.	Breń	60 m ³ /h
2.	Brzozówka	100 m ³ /h
3.	Kobierzyn	10 m ³ /h
4.	Lisia Góra	180 m ³ /h
5.	Łukowa	45 m ³ /h
6.	Nowa Jastrząbka	15 m ³ /h
7.	Nowe Żukowice	30 m ³ /h
8.	Pawężów	40 m ³ /h
9.	Stare Żukowice	60 m ³ /h
10.	Śmigno	30 m ³ /h
11.	Zaczarnie	80 m ³ /h
Ogółem gmina		650 m ³ /h

6.6 Telekomunikacja

W chwili obecnej większość gminy korzysta z sieci teletechnicznej oraz z sieci telefonii komórkowej. Utrzymuje się istniejące sieci i urządzenia telekomunikacyjne oraz dopuszcza ich rozbudowę i przebudowę w terenach, w których ustalenia studium dopuszczają lokalizację takich urządzeń.

7. POLITYKA W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA LOKALNYCH I PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Celami publicznymi w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami są:

- 1) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne i drogi wodne, budowa i utrzymanie tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, części lotniczych lotnisk oraz służących do kierowania, kontroli, nadzoru i zabezpieczania ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, a także łączności publicznej i sygnalizacji;

- 1a) wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;
- 2) budowa i utrzymanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;
- 3) budowa i utrzymanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- 4) budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 5a) ochrona Pomników Zagłady w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady;
- 6) budowa i utrzymanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo - wychowawczych;
- 7) budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich;
- 8) poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa oraz węgla brunatnego wydobywanego metodą odkrywkową;
- 9) zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- 9a) ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;
- 9b) ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody.

Inwestycjami celu publicznego o znaczeniu lokalnym są:

L.p.	Rodzaj inwestycji	Obszary, na których będą inwestycje rozmieszczone
1	drogi publiczne klasy lokalnej i dojazdowej: wydzielanie gruntów, budowa i utrzymywanie dróg.	Tereny zurbanizowane i przewidziane do urbanizacji oznaczone symbolami: KL, MN, MP, U/P, US.
2	obiekty i urządzenia transportu publicznego: budowa i utrzymywanie tych obiektów i urządzeń.	Tereny zurbanizowane i przewidziane do urbanizacji oznaczone symbolami: MN, MP, U/P, US, ZP, ZD, ZL, RZ oraz KGP, KG, KZ, KL.

3	urządzenia służące do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania: budowa i utrzymywanie tych urządzeń.	Tereny zurbanizowane i przewidziane do urbanizacji oznaczone symbolami: MN, MP, U/P, US, ZP, ZD, ZL, RZ, KGP, KG, KZ, KL oraz W, G.
4	urzędy organów administracji, szkoły publiczne, publiczne obiekty ochrony zdrowia, przedszkola, domy opieki społecznej i placówki opiekuńczo-wychowawcze: budowa i utrzymywanie tych obiektów.	Tereny zurbanizowane i przewidziane do urbanizacji oznaczone symbolami: MN, MP, U/P, US.
5	cmentarze: zakładanie i utrzymywanie.	Tereny oznaczone symbolem ZC.

Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Na terenie gminy przewidziana jest budowa odcinka autostrady A4 z węzłem „Krzyż”, którego część znajduje się w sołectwie Brzozówka, jako zadanie rządowe służące realizacji celu publicznego o znaczeniu krajowym, o którym mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przebieg autostrady został określony w decyzji lokalizacyjnej, z której został przeniesiony na rysunek studium.

W zachodniej części gminy, zgodnie z opracowaniem pn. „*Koncepcja zabezpieczenia przeciwpowodziowego rzeki Żabnica-Breń w km 11+230-58+680 w gm. Wadowice Górne, Szczucin, Mędrzechów, Olesno, Żabno, Lisia Góra, m. Tarnów*”, oznaczono lokalizację projektowanych wałów przeciwpowodziowych oraz planowanego polderu zalewowego na terenie miejscowości Łukowa. Studium zabezpiecza w swych ustaleniach możliwość realizacji tych inwestycji.

Wskazać należy także zadania rządowe zakwalifikowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego:

Modernizacja drogi nr 73	Kielce-Tarnów, modernizacja na całym przebiegu w granicach województwa, budowa obejścia Dąbrowy Tarnowskiej.
Odnowa Centrów Małych Miast i Wsi	Raciechowice, Gdów, Biecz, Limanowa, Wieliczka, Zielonki, Żegocina, Michałowice, Lisia Góra .

8. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

8.1 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

Na terenie gminy nie występują obszary pomników zagłady, dla których gmina ma, na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady, obowiązek sporządzić plan miejscowy.

Obszary wymagające scalenia i podziału nieruchomości

Na terenie gminy nie wyznaczono obszarów wymagające scalenia i podziału nieruchomości, wobec tego nie istnieje zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt. 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Istnieje jednak możliwość przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości na wniosek właścicieli i użytkowników wieczystych posiadających ponad 50% powierzchni gruntów objętych tą procedurą (art. 102 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami).

8.2 Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Realizując politykę przestrzenną przyjętą w niniejszym „Studium” należy przystąpić do opracowania następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1. Tereny usługowo – przemysłowe oznaczone symbolem U/P położone w sołectwie Lisia Góra, wraz z otoczeniem,
2. Tereny usługowo – przemysłowe oznaczone symbolem U/P położone w sołectwie Lisia Góra, przylegające do drogi wojewódzkiej nr 984,
3. Tereny usługowo – przemysłowe oznaczone symbolem U/P położone w sołectwie Zaczarnie w sąsiedztwie projektowanej autostrady A4;
4. Tereny usługowo – przemysłowe oznaczone symbolem U/P położone w sołectwie Stare Żukowice w sąsiedztwie projektowanej autostrady A4;
5. Tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usługowo – przemysłowej oznaczone symbolem MP położone na pograniczu sołectw Nowe Żukowice i Stare Żukowice w sąsiedztwie projektowanej autostrady A4,
6. Tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usługowo – przemysłowej oznaczone symbolem MP położone w sołectwie Łukowa.

8.3 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące i w trakcie opracowania

Na terenie gminy obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wsi Brzozówka przyjęty Uchwałą Nr VI/96/2007 Rady Gminy w Lisiej Górze z dnia 24 kwietnia 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wsi Brzozówka.

Na chwilę obecną nie gmina nie jest w trakcie sporządzania żadnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

9. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Zakres ustaleń studium jest zgodny z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W studium zostały określone:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów w formie opisowej oraz graficznej na rysunku nr 5 pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”;
- 2) kierunki i wskaźniki zagospodarowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy w formie opisowej w podziale na rodzaje terenów (mieszkaniowe, usługowe, produkcyjno – usługowe, rolnicze, itp.);
- 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, a także obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w formie opisowej oraz graficznej na rysunku nr 2 pt.: „Wartości przyrodniczo – kulturowe”;
- 4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w formie opisowej oraz graficznej na rysunku nr 5 pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” oraz rysunkach nr 3 i 4 pt.: „Wodociągi i kanalizacja”, „Elektroenergetyka i gazownictwo”;
- 5) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym w formie opisowej;
- 6) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne w formie opisowej;
- 7) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej w formie opisowej oraz graficznej na rysunku nr 5 pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”;
- 8) granice terenów zamkniętych w formie opisowej i graficznej na rysunku nr 5 pt.: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”

W zakresie kształtowania struktury przestrzennej i krajobrazu gminy w studium ustalono, że zmiany będą ukierunkowane na podnoszenie jakości urbanistycznej i wzmożenie ochrony środowiska

przyrodniczego.

Ustalenia studium pozwalają na wyeksponowanie elementów stanowiących o indywidualnym charakterze przestrzeni gminy i sprzyjają podnoszeniu jej jakości.

Głównymi elementami kształtującymi strukturę przestrzenną i krajobraz gminy są:

- układ komunikacyjny (droga krajowa nr 73 oraz droga wojewódzka nr 984), stanowiący zarówno istotny element rozwojowy jak i powodujący silne konflikty związane z użytkowaniem tych tras (bariery przestrzenne, uciążliwości środowiskowe),
- charakterystyczny układ osadnictwa skupiony wzdłuż szlaków komunikacyjnych (układ tzw. łańcuchówki),
- zwarte tereny kompleksów leśnych i rolniczych.

Przeznaczenie terenów gminy ustalono wyodrębniając:

- obszary urbanizacji, w których skład wchodzi:
  - tereny zabudowy mieszkaniowej – **MN**,
  - zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy usługowo-produkcyjnej – **MP**,
  - tereny zabudowy usługowo - produkcyjnej – **U/P**,
  - tereny sportu i rekreacji – **US**,
  - tereny infrastruktury technicznej – **K, G, W**
- obszary tworzące zasób przyrodniczy gminy:
  - tereny parków – **ZP**,
  - tereny cmentarzy – **ZC**,
  - tereny lasów i zalesień – **ZL**,
  - tereny trwałych użytków zielonych – **RZ**,
  - tereny rolnicze – **R**,
  - tereny wód powierzchniowych śródlądowych – **WS**,
- obszary rozwoju systemów komunikacji:
  - tereny komunikacji drogowej – **KA, KGP, KG, KZ, KL**
  - tereny kolei – **KK**.

Dla terenów, dla których ustalono przeznaczenie, w studium zawarto też kierunki i wskaźniki dotyczące ich zagospodarowania i użytkowania.

W celu ochrony wartości zabytkowych i kulturowych w planowaniu przestrzennym w studium określono:

- obszary i obiekty prawnej ochrony konserwatorskiej z mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- obszary objęte strefami ochrony konserwatorskiej oraz strefami obserwacji archeologicznej objęte ochroną z mocy prawa miejscowego,

- generalne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz zasady ochrony wartości zabytkowych oraz ograniczenia w zagospodarowaniu.

Ochrona środowiska przyrodniczego została określona poprzez wskazanie zasad ochrony walorów środowiska, przyrody i krajobrazu.

W tym celu w studium określono:

- obszary i obiekty podlegające ochronie prawnej,
- obszary wskazane do objęcia ochroną prawną.

W stosunku do poprzednio obowiązującego dokumentu niniejsze studium wskazuje nowe rezerwy terenowe dla dalszego rozwoju osadnictwa, które zostały wyznaczone w oparciu o złożone przez mieszkańców wnioski, na etapie sporządzania studium, nowe powiązania komunikacyjne w skali lokalnej i ponadlokalnej (południowo – wschodnia i północno - zachodnia obwodnica wsi Lisia Góra, nowe połączenia sieci dróg zbiorczych), wskazuje tereny predysponowane do rozwoju funkcji produkcyjnych i usługowych.

Ustalenia studium wskazują również obowiązki władz samorządowych między innymi w zakresie realizacji inwestycji celu publicznego oraz sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lisia Góra” jest dokumentem o charakterze aktu kierownictwa wewnętrznego zobowiązującego władze samorządowe do realizacji przyjętej przez Radę Gminy polityki przestrzennej rozwoju gminy.

10. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lisia Góra dostosowuje rozwiązania przestrzenne do obecnych potrzeb mieszkańców.

Dotychczasowa polityka przestrzenna musi ulec weryfikacji z powodu zmian, które zaszły od chwili uchwalenia poprzednio obowiązującego studium w przepisach odrębnych, w szczególności w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 roku w zakresie zawartości studium oraz ustaleń wynikających z opracowania Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego z 2003 roku.

Ustalenia studium zostały skonstruowane z uwzględnieniem potrzeb ładu przestrzennego oraz relacji uwarunkowań i wymagań funkcjonalnych, społeczno – gospodarczych, środowiskowych, kulturowych oraz kompozycyjno – estetycznych zapewniając ukształtowanie przestrzeni tworzącej harmonijną całość.

Przyjęcie ustaleń studium w przedłożonej postaci pozwoli na wprowadzenie zmian w strukturze przestrzennej gminy podnoszących jakość terenów zurbanizowanych jednocześnie zapewniając odpowiedni standard ochrony środowiska kulturowo – przyrodniczego.